Szervezetfejlesztés Füzesgyarmat
Város Önkormányzatánál

Tanulmány

Térségi feladat-ellátási modell

Szervezetfejlesztés Füzesgyarmat Város Önkormányzatánál

Árop-1.A.5-2013-2013-0064

2014. augusztus 29.

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló 3
2. A projekt célkitűzése 5
3. Önkormányzati társulások szabályozásának jogi háttere és változásai 6
Az önkormányzatok társulásának általános szabályai a Mötv alapján 7
4. A helyi turizmust érintő helyzetelemzés és stratégia 8
4.1. Füzesgyarmat Integrált Városfejlesztési Stratégiája 8
4.2.Országos Kézműves Stratégia 13
4.3. "A turizmus helyzete és szerepe Füzesgyarmaton" c. előterjesztéshez készült dokumentum 17
5. Partnerségi háló a turizmus területén 23
5.1. Tourinform Iroda 24
5.2.Körös-Sárrét Turizmusáért Egyesület 25
5.3. Az Ösvény Esélynövelő Alapítvány 27
6. Helyi Értéktár Bizottság 29
7. Közszolgáltatásokkal kapcsolatos lakossági felmérés (ügyfél-elégedettségi kérdőív) 32
8. Műhelymunka eredménye 33
9. A turisztikai desztináció menedzsment jelentősége 34
10. Problématérkép és megoldási javaslatok 43
11. Melléklet 49
11.1. SWOT analízis 49
11.2. Műhelymunka résztvevők 50
11.3. Felhasznált dokumentumok 51

1. Vezetői összefoglaló

Füzesgyarmat Város Önkormányzata az Államreform Operatív Program keretében sikeresen pályázott a szervezetfejlesztési konvergencia régiókban levő önkormányzatok számára kiírt ÁROP-1.A.5-2013. pályázaton.
A Szakmai koncepcióban önálló részterület foglalkozik a térségi feladat-ellátási modell kialakítása és megvalósítása feladataival az önként vállalható és térségi szinten ellátható feladatvállalások vonatkozásában.

Jelen tanulmányban feltérképeztük a jelenlegi feladatellátást, a kapcsolódó jogszabályi változásokat, a társulások lehetőségét a feladatvállalásban. Elvégeztük a helyi turizmusra vonatkozó helyzetelemzést a vonatkozó helyi és az országos stratégiák bemutatásával.
Azonosítottuk a térségi szereplőket, bemutattuk tevékenységüket, a műhelymunka során velük közösen megvitattuk a térségi turizmus helyzetét, problémáit és a fejlesztési lehetőségeket.

Külön írtunk a települési értéktárról, mint viszonylag új jogintézményről. Füzesgyarmat Város Önkormányzatának fontos célja értékeink megőrzése, továbbadása. Az Értéktár alkalmas arra, hogy összefogja, rendszerbe foglalja Füzesgyarmat helyi hagyományait, helyi specialitású ételeit, italait, egyedi termékeit, helyi kézműves munkáit, kiemelkedő természeti értékeit, a felsoroltak között nem szereplő, de kiemelkedőnek tartott, egyedi értéket hordozó tárgyakat, szokásokat, mely tudásbázist jelenthet a helyi turizmus fellendítésében közreműködő szervezetek számára.

A szervezetfejlesztési projekt keretében készült lakossági igényfelmérések helyi turizmusra vonatkozó témáinak eredményeit is bemutattuk. A lakossági visszajelzések is megerősítik a turizmus fontosságát, különösen annak helyi munkahelyteremtő lehetőségének jelentőségét.

Tekintettel arra, hogy Füzesgyarmat jó turisztikai vonzerővel rendelkezik, fontos önkormányzati szándék a turizmus szervezésében való önkormányzati irányítószerep biztosítása.
Összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy bár a térségi szereplők fontosnak tartják az együttműködést, azonban a turisztikai potenciál még nem megfelelően kihasznált a településen. Az egyes szolgáltatások összehangoltsága fejlesztést igényel. A turisztikai szolgáltatások minősége nem minden esetben versenyképes, a szolgáltatások nem kapcsolódnak egymáshoz (nincs árukapcsolás). Szintén kiemelt probléma, hogy a fürdő szolgáltatása szezonális.

Mivel a turizmus fejlesztése nemcsak pénzügyi forrásokat, hanem profizmust is igényel, külön pontot szántunk a turisztikai desztináció menedzsment bemutatására.

Összefoglalva a turisztikai desztináció menedzsment (TDM) célja, hogy a fogadótérségben fenntartható és versenyképes turizmusrendszert alakítson ki és működtessen. Fontos, hogy a desztinációban a turizmus rendszerét úgy kell kialakítani, hogy az fenntartható legyen. A működtetéshez szükséges menedzsmentfeladatokat egy arra alkalmas szervezetnek kell ellátnia. Ezt a szakma TDM szervezetnek nevezi. Jó megoldásnak tartjuk, hogy a jövőben a Tourinform Iroda lássa el a TDM szervezet helyi munkaszervezete feladatokat.

A tanulmányunkban SWOT elemzéssel tártuk fel a helyi turizmust meghatározó belső és külső tényezőket, a 10. pontban a problématérkép bemutatásával együtt fejlesztési javaslatainkat is megfogalmaztuk.

Budapest, 2014. augusztus 29.

VANIN
Vezetési Tanácsadó Kft.
1028 Budapest, Szabadság u. 29.
Adószám: 23092994-2-41

Fekete Barbara
cégvezető
VANIN Kft.

Responsum Kft.
2092 Budakeszi, József Attila u. 67.
Adószám: 14066759-2-13
Számlaszám: 10918001-00000027-06440009
e-mail: responsum@responsum.hu
mobil: +36-30-606-8356

Lendvay Endre
ügyvezető
RESPONSUM Kft.

2. A projekt célkitűzése

Füzesgyarmat Város Önkormányzata az Államreform Operatív Program keretében sikeresen pályázott a szervezetfejlesztési konvergencia régiókban levő önkormányzatok számára kiírt ÁROP-1.A.5-2013. pályázaton. A Szakmai koncepcióban önálló részterület foglalkozik a térségi feladat-ellátási modell kialakítása és megvalósítása feladataival az önként vállalható és térségi szinten ellátható feladatvállalások vonatkozásában.

A tevékenységhez kapcsolódóan a szakmai koncepció az elvégzendő feladatokat az alábbiak szerint határozta meg.

- Az önkormányzati, térségi kommunikációs feladatellátás feltérképezése.
- A kommunikációs feladatok térségi kooperációjának lehetőségeinek meghatározása, meghatározva az együttműködési szinteket, az egyes települések szerepét az együttműködésben.

Elvégzendő feladatok megvalósításhoz használható módszerek voltak:

- A feladatellátás eddigi gyakorlatának felmérése: IVS, „A turizmus helyzete és szerepe Füzesgyarmaton" c. előterjesztéshez készült dokumentum alapján, egyéb háttérkutatások, Tourinform Iroda, Körös-Sárrét Turizmusáért Egyesület működésének feltérképezése.
- Térségi szereplők feltérképezése, partnerségi háló elkészítése.
- Jogszabályelemzés.

Jelen tanulmányban feltérképeztük a jelenlegi feladatellátást, a hozzá kapcsolódó jogszabályi változásokat, a társulások szerepét a feladatvállalásban. Elvégeztük a helyi turizmusra vonatkozó helyzetelemzést a vonatkozó helyi és az országos stratégiák bemutatásával.
Azonosítottuk a térségi szereplőket, bemutattuk tevékenységüket, a műhelymunka során velük közösen megvitattuk a térségi turizmus helyzetét, problémáit és a fejlesztési lehetőségeket.

Eredményül egy térségi feladat ellátási modell tanulmányt készítettünk a turizmus területére fókuszáltan. A tanulmányunkban SWOT elemzéssel tártuk fel a helyi turizmust meghatározó belső és külső tényezőket, a 10. pontban a problématérkép bemutatásával együtt fejlesztési javaslatainkat is megfogalmaztuk.

<u>Módszertan</u>
A szakmai koncepció módszertanra vonatkozó előírásait követve elemeztük a feladatellátáshoz kapcsolódó jogszabályokat, önkormányzati dokumentumokat, valamint

elvégeztük a térségi szereplők bemutatását. Műhelymunka keretében dolgoztuk fel a turizmus fejlesztés problémáját és fejlesztési területeit, melyek segítségével elkészítettük a turizmus fejlesztésére vonatkozó SWOT elemzést. Felhasználtuk továbbá a honlapon közzétett információkat is.
A SWOT elemzést a 11.1 számú melléklet, a műhelymunka résztvevői körét a 11.2. számú mellékletben csatoltuk. A felhasznált dokumentumok listáját a 11.3. számú melléklet tartalmazza.

3. Önkormányzati társulások szabályozásának jogi háttere és változásai

A térségi feladat-ellátási modell kialakítása és megvalósítása témájú tanulmány szakmai koncepciója hangsúlyozza, hogy a tanulmány eredményeképpen egy a turizmus területére fókuszált térségi feladat ellátási modell kidolgozása a cél. Az ellátási modell kidolgozásához a térségben ellátott turisztikai tevékenységet bonyolító szervek, szervezetek feltérképezése szükséges.
A térségi turisztikai tevékenységben szerepet játszó, bonyolító szervezetek közé tartozhat a Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás, melyre figyelemmel szükségesnek tartjuk bemutatni a társulásokra vonatkozó megváltozott jogszabályi környezetet.

Az önkormányzati társulások tekintetében 2013. január 1. napjától alapvető jogszabályváltozások léptek hatályba. Az önkormányzati társulások működését szabályozó jogszabályok – a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásairól szóló 2004. évi CVII. számú, illetve a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvények – 2013. január 1-jétől hatályukat vesztették.

A 2012. január 1. napján hatályba lépett Magyarország Alaptörvényének *(továbbiakban: Alaptörvény)* 32. cikk (1) bekezdés k) pontja rögzítette a szabad társulás elvét. *„A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviseleti szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek".*
Az Alaptörvény ezen túlmenően a kötelező társulási feladatellátás alapjait is megteremti azzal, hogy 34. cikk (2) bekezdés kimondja, *hogy „Törvény elrendelheti a helyi önkormányzat kötelező feladatának társulásban történő ellátását."* Az Alaptörvény a fentiek alapján önkéntes és kötelező társulási formákat különböztet meg.

A helyi önkormányzatok társulásainak általános szabályait, a megállapodás alapvető szabályait, valamint a szervezetét és működését 2013. január 1-jétől a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) szabályozza.

Az Mötv. 146. § (1) bekezdése értelmében „az e törvény hatálybalépése előtt kötött önkormányzati társulási megállapodásokat a képviselő-testületeknek felül kellett vizsgálniuk, és e törvény rendelkezéseinek megfelelően módosítaniuk kellett e törvény hatálybalépését követő hat hónapon belül", azaz 2013. június 30-áig.
A megállapodás felülvizsgálatának és módosításának nem új (jogi személyiségű) társulás létrejötte volt a következménye. A felülvizsgálatnak azzal az eredménnyel kellett járnia, hogy a társulási megállapodás megfelel az Mötv. IV. fejezetében foglalt (Mötv. 87. § - 95.§) rendelkezéseinek.

Az Mötv. 146. § (1) bekezdése alapján tehát nem „átalakulásról", hanem a társulási megállapodásnak az Mötv. IV. fejezetében foglaltakkal történő összhangjáról van szó. A társulás sorsa továbbra is a tagok kezében maradt. Szabadon dönthettek a megszüntetésről, kiválásról, módosításról azzal, hogy 2013. július 1. napjától a társulás belső szabályai nem lehetnek ellentétesek az Mötv. IV. fejezetében foglaltakkal. A fenti törvények hatályon kívül helyezése azt is jelenti, hogy az azokban foglalt törvényi megkötések (egy kistérségen belül egy társulás, a finanszírozási feltételt jelentő feladatvállalás stb.) megszűntek, további alkalmazásukról az érintett önkormányzatok szabadon dönthetnek.

Az önkormányzatok társulásának általános szabályai a Mötv alapján

Az Mötv IV. fejezetének 87. §-a alapján a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A társulást a helyi önkormányzatok képviselő-testületei írásbeli megállapodással hozzák létre, amelyet a képviselő-testületek minősített többséggel hagynak jóvá.

A társuláshoz csatlakozni vagy kiválni – egyéb rendelkezés hiányában – minden naptári év kezdetén lehet, az erre vonatkozó döntést legalább 6 hónappal korábban meg kell hozni.

A társulás a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására – jogszabályban meghatározottak szerint – költségvetési szervet, gazdálkodó szervezetet, nonprofit szervezetet és egyéb szervezetet alapíthat, kinevezi vezetőiket. A társulás olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulásának mértékét.

A társulás saját vagyonnal rendelkezhet; tulajdonosi joggyakorló, vagyonkezelő, nemzeti vagyon használó lehet.

4. A helyi turizmust érintő helyzetelemzés és stratégia

4.1. Füzesgyarmat Integrált Városfejlesztési Stratégiája

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia (a továbbiakban: IVS) Füzesgyarmat város stratégiai tervezési dokumentuma. A stratégia középtávú, stratégiai szemléletű dokumentum, mely meghatározza a város középtávú (7-8 év) városfejlesztési elképzeléseit, megközelítőleg 2020-ig. Az IVS-t Füzesgyarmat Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 10/2013. (II.14.) önkormányzati határozatban hagyta jóvá.

Az dokumentum részletesen kitér a turizmus jellemzőinek bemutatására, a fejlesztési céljai részletezésére, a célok megvalósításának eszközeire, módszereire.
A gazdasági potenciál bővülésére, domináns gazdasági tevékenységre, ágazatokra vonatkozó markáns célok között szerepel a város turisztikai potenciáljának tudatosabb, szervezettebb kihasználása, bővítése. A turisztikai fejlesztések körében a gyógyvízre alapozott fürdő- és gyógy turizmus mellett fontos a hagyományokra alapozott lovasturizmus támogatása, valamint a természeti értékek támogatása (vadászat, gyalog- és kerékpárutak).

Füzesgyarmat a gyógyturizmus, lovas- és vadászturizmus területén rendelkezik kiemelkedő adottságokkal. A város tekintetében a turizmus kiemelten kezelendő cél, így a város turisztikai fejlesztése csak összehangoltan, tervezetten képzelhető el. A település egyben a térség turisztikai központja, így ez térségi szinten is kezelendő. A turizmus fejlesztése ösztönzőleg hathat a város szolgáltató szektorában működő vállalkozások fejlesztésére is. Az IVS-ben továbbra is prioritást élvez a gyógyturizmus fejlesztése. A Kastélypark Fürdő bővítése magában foglalja a fürdő fejlesztését, szezonális jellegének megszüntetését, minőségi szálláshelyek kialakítását, a strand környezetének fejlesztését, esztétikussá, vonzóvá tételét. Középtávú célkitűzések között szerepel a lovasturizmus támogatása, ehhez kapcsolódó rendezvények, versenyek megvalósításához szükséges feltételrendszer kialakítása. A város feladata továbbá a turizmust kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése, kiépítése, turisztikai marketing stratégia működtetése.

A turizmus fejlesztésének akcióterületi részcéljait az alábbi ábra szemlélteti:

1. számú ábra

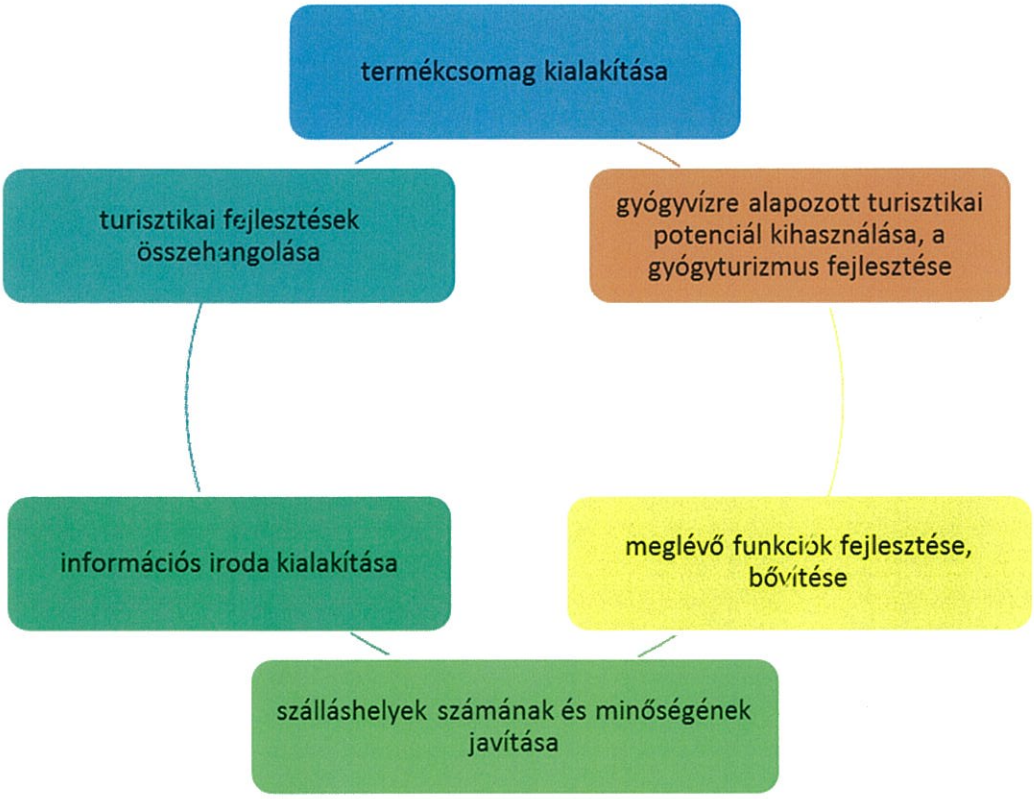

A város turisztikai szempontból jó adottságokkal rendelkezik. A várost csodálatos strandja és a köré szerveződő szálláshelyek és szolgáltatások teszik turisztikailag vonzóvá, ahol a gyógyulni vágyók a „Sárrét Gyöngye" gyógyvíz áldásos hatását ismerhetik meg az ülőmedencékben, melyek segítségével főleg a mozgásszervi és nőgyógyászati betegségekben szenvedők találhatnak enyhülést.
A Városi Sporttelep és a Sportcsarnok kiváló lehetőséget nyújt az edző- és sporttáborok lebonyolítására. A város látnivalói közül kiemelkedik a múlt század elején épült Városháza, a Szent Borbála-szobor és a neobarokk kút, valamint a Református templom. Említést érdemel az Unitárius templom, a Tájház, benne a Hegyesi János Emlékszobával, a Szitás Erzsébet Képtár, a Galambos Hintókészítő Műhely, és Schamschula Virág ólom- és díszüveg készítő nyitott műhelye. Füzesgyarmat az Alföld lovassportjának egyik fellegvára, minden évben két jelentős lovas-rendezvényre kerül itt sor.

A természet iránt érdeklődők szép látványt, érdekes növény- és állatvilágot találhatnak a város körüli erdőkben (Dámvadas kert), melyek kiváló helyszínt jelenthetnek a vadászok, vagy a túrázók számára. A lovassport szerelmeseit családi vállalkozásban működő hintókészítő és ehhez kapcsolódó lovas programok is várják.
A régió legszebb fürdője a Füzesgyarmati kastélypark Fürdő, amely különböző hőfokú és vízvisszavételű medencéivel egyaránt kellemes pihenést, szórakozást, gyógyulást nyújt a strandkedvelőknek és a gyógyulni vágyóknak is. A városban egyre több olyan rendezvény kerül megrendezésre, amely turistákat is vonz a településre. Természetjáróknak, túrázni vágyóknak több lehetőség kínálkozik: a kistérségi kerékpártúra 3. számú útvonala, amely Füzesgyarmatról indul, és ide is tér vissza; illetve a gyalogtúrák közül a kertészsziget gyalogtúra, mely a szomszédos településre kalauzolja el az érdeklődőket, ezeken túlmenően pedig vonzóak a különböző kistérségi vízi útvonalak is.

Az elmúlt évtized turisztikai tendenciáinak megfelelően tovább növekszik a gyógy- és termálturizmus, a konferenciaturizmus mellett az ökoturizmus különböző formáinak (természetjárás, lovas-, vízi-, és kerékpáros turizmus) jelentősége, amely Füzesgyarmat üdülési tájpotenciálja, idegenforgalmi adottságai szempontjából rendkívül kedvező, miután éppen ezekben a szektorokban találhatók legfontosabb területi turisztikai értékei és tartalékai.

2010-ben elkészült a város turisztikai marketingterve. A marketingterv kiemelt célja „egy speciális idegenforgalmi arculatú település kialakítása, mely a Körös-Sárrét turizmusában meghatározó".

A szeghalmi kistérségen belül Füzesgyarmaton realizálódik a vendégforgalom 72,5%-a, és a vendégéjszakák 77,6%-a – ez 2009-ben 10 651 vendégéjszakát jelentett (Forrás: TEIR). Kifejezetten jó mutató, hogy míg a szeghalmi kistérség a kereskedelmi szálláshelyek számát tekintve csupán a második legjobb quartilisbe (negyedbe) tartozik a megyei kistérségek viszonylatában, addig a vendégek számát – azaz a rendelkezésre álló szálláshelyek kapacitásának kihasználtságát – tekintve a legjobb quartilisbe tartozik. Más szóval Füzesgyarmat a megye egyik legjobb turisztikai eredményeket elérő kistérségének legkedvezőbb helyzetű települése a realizálódott vendégforgalom alapján.
A strandon turistaszálló és panzió biztosít kulturált szálláslehetőséget. A településen lévő vendégházak főleg a családos vendégek részére kínálnak házias jellegű, programokkal kiegészített elhelyezést.

A Füzesgyarmati Termálkemping*** 2005-ben nyitotta meg kapuját a vendégek előtt. Ez az újonnan épült magas színvonalú kemping közvetlenül a Kastélypark Fürdővel határos. Az 1,2 hektáros területen elhelyezkedő, különböző nagyságú számozott, árammal és részben ivóvíz- és csatornacsatlakozással ellátott parcellákat zöld sövény választja el egymástól. A 110 db parcella 40, 60, 80, 100 m2 nagyságú. A kellemes zöld övezetben elhelyezkedő

kemping kiváló környezetet biztosít a pihenni vágyóknak, a termál-és gyógyturizmust kedvelőknek, a természetbarátoknak, és az aktív pihenést választóknak egyaránt.

A Thermal Hotel Gara*** Gyógy-és Wellness Szálloda a hagyományos családi üdültetés és konferenciaturizmus mellett a gyógyászati igények kielégítésére is alkalmas, mely az IVS kidolgozásakor még nem üzemelt.

Az IVS-ben bemutatott problémafa a turizmus tekintetében az alábbiakat rögzíti:

- A turisztikai potenciál nem megfelelően kihasznált.
- A fejlesztések összehangoltsága jelenleg alacsony fokú.
- Turisztikai szolgáltatások minősége nem versenyképes.
- A szolgáltatások nem kapcsolódnak egymáshoz (nincs árukapcsolás).
- A fürdő szolgáltatása szezonális.

A strandövezet városrész SWOT analízise:

Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
•Foglalkoztatottsági mutatók kedvezőbbek •Lakások komfortokozata magas •Kastélypark fürdő itt található •Nyáron központi szerepkör •Gyógyvíz •Funkciógazdag településrész •Kiépített vonalas infrastruktúra	•Elöregedő lakosság, kedvezőtlen demográfiai mutatók •A város egyetlen szállodája jelenleg nem működik •Utak, járdák állapota leromlott •Fürdő környezetében rendezetlen terület	•A fürdő turisztikai célú fejlesztése •Gyógyturizmus fejlesztése, szolgáltatásbővítés •Magas színvonalú kereskedelmi szálláshelyek fejlesztése •Szolgáltatások bővítése, munkahelyteremtés •Infrastruktúra javítása	•A befektetők nem jelennek meg a tervezett fejlesztésekhez •A fürdő továbbra is az időjárási viszonyoktól függő látogatottsággal bír, kihasználtsága elmarad a maximálistól

<u>A Strandövezet fejlesztési céljai:</u>

A város legmarkánsabb funkcióval rendelkező területe a Strandövezet városrész. A fejlesztési célok – mint a város egyik lehetséges kitörési pontja – egyértelműen a gyógyvízre alapozott turizmus fejlesztéséhez kapcsolódnak. A lakossági igényeinek kielégítésén túl a város számára fontos a természeti erőforrások minél szélesebb körű kihasználása, az idegenforgalom fejlesztése. A városrészre vonatkozóan ez elsősorban a meglévő funkciók erősítését jelenti. Egyik része magának a fürdőnek a fejlesztése,

idényjellegének megszüntetése. Az egész éves kihasználtság megteremtése, a széleskörű szolgáltatásbővítés lehetővé teszi, hogy kapcsolódjon a város gazdaságfejlesztési és foglalkoztatás bővítési tematikus céljaihoz.
A városba és városrészbe érkező turisták igényeihez igazodva a város célja a szolgáltatások minőségének javítása és bővítése, kiemelten a szálláshelyek bővítése. A Gara Szálloda újrahasznosítása és indítása a város elemi érdeke volt.
Kiemelten fontos a megnövekedő turistaforgalomhoz igazodva a városrész tereprendezése zöldfelület növeléssel, közösségi terek és pihenőparkok kialakításával. A városrész megközelíthetőségét javítani szükséges a gyalogos utak, kerékpárutak bővítésével, felületjavítással, parkolók kialakításával. Az infrastrukturális feltételek javítása hatással van a turisztikai szolgáltatások minőségnek javításához, valamint kiszolgálja a városrész lakosságának igényeit is.

Turisztikai és rekreációs funkciót erősítő akcióterületen tervezett beavatkozások

A turisztikai funkciókat erősítő akcióterület fejlesztése egyértelműen a meglévő funkciók megerősítést célozza. A turizmus fejlesztése pozitív hatást gyakorol a gazdaságfejlesztésre, ezzel együtt a helyi potenciális munkaerő foglalkoztatására. Az önkormányzat által tervezett fürdőfejlesztés és az ehhez kapcsolt, bár önállóan is megvalósítható beruházások hatást gyakorolnak a helyi szolgáltatókra, javítják az itt élő lakosok életfeltételeit, elégedettségét. Az akcióterületi fejlesztéseknek komplex szemléletben, integráltan kell megvalósulniuk.

Az egyik legfontosabb fejlesztési elképzelés a meglévő termálfürdő épületének fedett uszodával történő bővítésével és szabadtéri élménymedence kialakításával szeretné a szolgáltatások sorát bővíteni. Ezen túlmenően gépészeti felújításra kerül a meglévő gépház gépészeti rendszere, valamint az elavult és elhasználódott térburkolatok helyett új térburkolat készül. A tervezett beruházásra korábban már készült pályázat, így a város az elkészült fejlesztés aktualizálásával jelenleg is pályázati forrás lehívását tervezi.

A Kastélypark Fürdő területén rendezvények lebonyolításához egy 6x8 m-es fedett közösségi színpad kerül megépítésre LEADER pályázati forrásból. A rekreációhoz kapcsolódóan a komplex fejlesztés része a már meglévő sportpálya kiszolgáló létesítményeinek felújítása, a jelenlegi elvárásoknak való megfeleltetése. A város egyik legismertebb szolgáltató egysége a Gara Szálloda, amely jelenleg nem üzemel. A város célja, hogy befektetők számára lehetővé tegye ennek újraüzemelését, gyógyturizmusra alapozott szolgáltatásbővítéssel, minőségi gyógy-és wellness szolgáltatások biztosításával. A turisztikai fejlesztések összefogására a város már rendelkezik marketingtervvel. A turisztikai termékcsomag hatékonyságát magyar-román együttműködési program keretein belül egy turisztikai információs iroda kialakítása fokozza, amely a volt Kossuth utcai óvoda épületének egy részében foglal majd helyet. Mint minden akcióterületre vonatkozóan, itt is fontos az úthálózat fejlesztése, korszerűsítése, gyalogutak burkolatjavítása és a kerékpárút továbbfejlesztése.

A gazdaság fejlesztés körében kiemelkedő turisztikai beruházás a település lovasturizmusának fejlesztésére a Gergely tanyán korábbi pályázat segítségével a Lovasbarátok Egyesülete által kialakított rendezvényház. A fejlesztés további folytatásaként egy lovarda kiépítésére kerül sor.

A területi fejlesztési tervdokumentumokkal való összhang

A Békés Megyei Önkormányzat Társadalmi-gazdasági programjában megfogalmazott kiemelt fejlesztési terület a turizmus.
E körben a turizmus fejlesztése turisztika-, vonzerőképesség-, megyemarketing útján történhet, többek közt a komplex termálvíz fejlesztési programokkal, a határon átnyúló együttműködések erősítésével.

Az Önkormányzat a turizmus tekintetében az alábbi időbeli ütemezést állapította meg a stratégiában foglalt fejlesztések megvalósítására:

1. szakasz (0-2 év): turisztikai információs iroda
2. szakasz (2-5 év): fedett medence, családi medence és fürdőfelújítás.

4.2.Országos Kézműves Stratégia

A Vidékfejlesztési Minisztérium kezdeményezéseként a Nemzeti Vidékstratégia részeként elkészült a Mesterségem címere – a használható hagyomány, a népi kézművesség stratégiája, mely megfogalmazza azokat a célokat és feladatokat, amelyeket a következő években meg kell valósítani ahhoz, hogy a népi kézművesség a hagyományos értékek megőrzése mellett segítse a vidék társadalmi, gazdasági, turisztikai fellendülését.

A Hagyományok Háza, a Népművészeti Egyesületek Szövetsége és a Muharay Elemér Népművészeti Szövetség munkatársai, valamint felkért szakértők tavaly ősszel kezdték el a népi kézművesség helyzetének felmérését, a problémák, a feladatok megfogalmazását és a megoldások kidolgozását.
A Mesterségem címere – a használható hagyomány, a népi kézművesség stratégiája című anyag célja a napjainkra jelentősen visszaszorult élő népi kézművesség és népművészet megújítása; a hagyományos mesterségek fennmaradásának, a meglévő, felhalmozott szakmai tudás továbbadásának elősegítése; továbbá azoknak a lehetőségeknek a bemutatása, amelyek nemcsak az egyének fejlődését, boldogulását segítik, hanem a települési közösségek szerveződését, a helyi gazdaság megerősödését is.
A szakemberek felmérték többek között a szakmánkénti helyzetet (van-e utánpótlás, lehet-e tanulni, meg lehet-e élni belőle, melyek a problémák), a vásárok, fesztiválok nehézségeit, a népi kézművességgel foglalkozó intézményrendszert - benne a népi kézműves alkotóházak, nyitott műhelyek, műhelygalériák helyzetét –, azt, hogyan tudna az ágazat

kapcsolódni például a falusi turizmushoz. Végül kilenc fő célt és az ezekhez kapcsolódó főbb feladatokat fogalmazza meg az elkészült anyag.

A stratégia bevezetőjében felhívja a figyelmet arra, hogy a Nemzeti Vidékstratégia fejlesztési irányai között meghatározó szerepet kell biztosítani a kézművességnek, hogy egy-egy kistérség saját kulturális, hagyományos értékeit arculatformáló vidékfejlesztő erőként használja fel. Erősítheti a térségek népesség megtartó erejét, hozzájárulhat a munkahelyek megtartásához és létrehozásához.
A kézművesség egyszerre gazdasági és kulturális tevékenység, közösségformáló módszer és lehetőség, személyiségformáló, identitásalakító erő. A magyar vidéken még jelenleg is sok helyen rejtett vagy elfeledett formában, de megtalálható a hagyomány, a szokásrendszer, a településre, a tájra jellemző népi kézművesség, amit fel kell tárni és újraéleszteni.

A népi kézművesség – mint a vidékfejlesztés egyik lehetséges eszközeke – a vidék társadalmában, gazdaságában hangsúlyosan van jelen. A lokális kultúra a helyi közösségeket indukáló, megszilárdító, a helyi identitást erősítő, közösségi értékeket teremtő, ezáltal népesség megtartó képességgel bíró tényezővé válik. A népi kézművesség továbbélő hagyományát társadalmi elismerés, biztonságos és kedvező gazdasági környezet övezi. A kézművesség a társadalom műveltségének része, a társadalom széles rétegei előtt ismert és kedvelt tevékenység, amely mindennapi életünk részeként a tárgyak használatában is megnyilvánul. A magyar tárgyalkotó népművészet megújul.

A helyi kézműves termékek színvonalasan reprezentálják a települések hagyományait. A közösségi színterek hálózata karakteres, igényeket orientáló szolgáltatással vesz részt a hagyományőrzésben, az oktatásban, az országimázs megteremtésében. A magyar kézművesek termékeire, alkotásaira széleskörű igény mutatkozik, mely az értékesítés hálózatában a lakosság számára elérhetővé válik. A minőségi kézműves szolgáltatás, a helyi értékeket megjelenítő kézműves termék a háztartásokban használati tárgyként jelenik meg, a bel- és külföldi turizmus integrált részévé válik. A népi kézműves örökségnek és minőségi szakmaiságának átadása megoldott, fenntarthatósága, személyi és tárgyi feltételei biztosítottak.

Stratégiai célok:

1) Hagyományaink társadalmi elismertségének növelése.
2) A hagyományait őrző vidéki életforma, életszemlélet értékeinek preferálása, mely segíti a különböző térségekben élők helyben való boldogulását.
3) Értékalapú társadalmi szemlélet kialakítása.
4) Támogató jogszabályi környezet kialakítása.
5) A tájegységek sajátos, népi építészeti és népi kézműves elemeinek megjelenése a települések arculatában.
6) Hagyományos szellemi és gyakorlati tudás, szellemi és tárgyi örökség összegyűjtése és továbbadása a fiatal nemzedéknek. Az oktatás teljes vertikumának kiépítése.

7) Közösségi színterek biztonságos működtetése, tárgyi és személyi feltételeinek javítása, munkájuk összehangolása. E közösségi terek működő – a lakosság széles rétegeit vonzó – hiteles hagyományőrző kézműves programokkal történő hasznosítása.
8) Ágazati együttműködések kiépítése a népi kézművesség hatékonyabb, hitelesebb széleskörű megnyilvánulása, társadalmi jelenléte érdekében.
9) Innováció, annak érdekében, hogy a létrejövő népi kézműves tárgyak formavilágukban, anyagukban és funkciójukban megfeleljenek a mai kor embere mindennapi igényeinek.

A fenti célok közül kiemelnénk a hagyományait őrző vidéki életforma, életszemlélet értékeinek preferálását, mely segíti a különböző térségekben élők helyben való boldogulását.
Ezen cél megvalósításához szükséges feladatok:

- A Hungarikum törvényből fakadó helyi értéktárak összeállításában a Hagyományok Háza és a NESZ szakembereinek részvétele.
- A helyben megtermelt alapanyagok, termékek és az ehhez kapcsolódó szolgáltatások támogatása.
- Helyi termék prioritás a VM stratégiában, és a jogszabályokban. A helyi kézműves termék, a helyi élelmiszer, a feldolgozott kézműves élelmiszer meghatározása és ezek együttes termékskálájának megjelenítése. A helyi értékekre épített fejlesztésekre pályázati támogatások biztosítása
- Képzések, oktatás kezdeményezése, programok megvalósítása, amelyek a helyi közösségi-, közéleti tudást, a helyben élést és a helyi gondolkodást segítik.

A stratégia fő stratégia területnek tekinti a falusi turizmust, mely a tanulmány szempontjából kiemelkedő terület.

A stratégia javaslatokat fogalmaz meg a falusi turizmusban megjelenő programtípusokra:

<u>1. Tematikus utak:</u>

- népszokások (kalendáris ünnepek): Az esztendő minden időszakában lehet olyan alkalmakat találni (az őszi kukoricafosztástól a húsvéti, pünkösdi szokásokon át Szent Iván nyári ünnepéig), amelyek nemcsak a frekventált időszakokban kínálnak élményt a vendégeknek, sőt, akár vendégcsalogatóvá válhatnak a kevésbé frekventált időszakokban is.
- gasztronómiai utak (a borutak mintájára): A helyben termelt alapanyagok felhasználásával, hagyományos népi ételek, amelyek az adott tájegységre jellemzőek és követik a természeti év változásait (szezonalitás), valamint a hétköznapok és az ünnepek váltakozó rendjét.

- gazdálkodás, életmód: Jó példa lehet a Pénzesgyőrben működő Breuer László Természetvédelmi Oktatóközpont erdei iskola és kulcsosház, amely kemenceépítő tanfolyamot szervez, a hagyományos gyümölcsösök művelését, gondozását, a bakonyi tájfajták összegyűjtését, megismertetését is kiemelt feladatai között tartja számon.
- népzene, néptánc
- kézművesség, mesterségek

2. Vegyes profil
- a kistérség minden helyi sajátosságát felvonultató utak, programok, illetve a néphagyomány összekapcsolása a gyógyturizmussal, lovasturizmussal, ökoturizmussal stb.

Nonformális képzések

Fontos feladat, hogy a magyar lakosság legszélesebb rétege megismerje, ezáltal értse és értékelje a magyar paraszti kultúrát. Ezt leginkább akkor tudja megtenni, ha önmaga is megismerkedik egy-egy mesterséggel, alapszinten elsajátítja a választott tárgyalkotás elméleti ismereteit és megismerkedik annak gyakorlatával. Az élethosszig tartó tanulási folyamat résztvevői a gyermekek, a fiatalok, a felnőttek és az időskorúak. A közművelődés számtalan formája alkalmas az alapszintű tudás közvetítésére.

A kézműves mesterségek megismerésének leghatékonyabb formája a közösségekben történő elsajátítás. Ezek a szellemi műhelyek és a szakkörök. A közművelődés gyakorlatában, az 1980-as években tömegesen meglévő kisközösségek újraindítása szükséges a közművelődési intézményekben, az alkotóházakban, a népi kézműveseket tömörítő egyesületekben. A szakkörök alkalmasak egy meghatározott időtartam alatt arra, hogy a választott kézművesség egy-egy szakterületével megismerkedjenek a résztvevők, alkalmas továbbá a tehetséggondozásra, amely egyben utánpótlást is jelent a népi kézműves mestereknek.

A szakkörök résztvevői lehetnek gyerekek, fiatalok és felnőttek. Nagyon fontos, hogy a gyermekek szakkör keretében ismerkedjenek meg a népi kézművesség szellemiségével, a tárgykészítés alapjaival. Jelenleg ezek a szakkörök az egyetlen szinterei a gyermekek manuális készségfejlesztésének, a hétköznapi életben szükséges eszközök használatának elsajátításához.

A népi kézműves tudás elsajátításának egy másik formája – minden korosztály számára – az alkotótáborok, amelyek az 5-10 nap alatt a résztvevők számára ízelítőt adnak a választott mesterségből, vagy a különböző tárgykészítésből. A táborok tartalmát tekintve lehetnek egy-egy mesterség elsajátítására irányulók, lehetnek több mesterség elsajátítására irányulók, lehetnek komplex népművészetiek, ahol a tárgyalkotás mellett megjelenik a néptánc, a népzene, a népi gasztronómia. Formáját tekintve lehet bentlakásos, bejáró,

vándortábor, stb. Ezekben a táborokban sokszor több generáció tanul együtt, ami a társadalmi szocializáció szempontjából egy hozzáadott érték ennek a képzési formának.

A szakterület népszerűsítésében meghatározó szerepe van a különböző tanfolyami kurzusok indításának a közművelődési intézményekben, alkotóházakban, népi kézműveseket tömörítő egyesületekben. A kurzusok lehetőséget biztosítanak korosztály semlegesen a széles nagyközönség számára, hogy elsajátítsák a népi játékok készítésétől a különböző kézműves mesterségek művelésének alapjait. A tanfolyami programok lehetnek akkreditáltak, vagy anélküliiek, ez utóbbiak a résztvevők meglévő tudásait veheti figyelembe.

A felnőtt lakosság számára szervezett népművészeti akadémiák, népfőiskolák, nyári egyetemek keretében megismerkedhetnek a népművészettel, a tájegységre jellemző értékekkel, a magyar, illetve a tájegység népi hagyományaival. A megszerzett ismeretek alkalmasak lehetnek a helyi tudás gyarapítására, a helyhez, a tájegységhez kötődő identitástudat kialakítására.

A ***munkanélküliek*** számára szervezett „ízelítő" tanfolyamok, táborok lehetőséget biztosítanak arra, hogy felfedeztessék számukra, hogy a körülöttük lévő természetes anyagokból használati tárgyakat tudnak készíteni saját maguk számára a későbbiekben is. Felkeltheti érdeklődésüket egy-egy kézműves szakma elsajátítására, amely megteremtheti az önfoglalkoztatás alapját.

4.3. "A turizmus helyzete és szerepe Füzesgyarmaton" c. előterjesztéshez készült dokumentum

Jelen tanulmányban felhasználtuk az előterjesztéshez készült dokumentum legfontosabb megállapításait, azzal, hogy az adatok szemléltetését a tendencia miatt tartjuk fontosnak, megjegyezve, hogy adatsorok nem kerültek frissítésre.

Füzesgyarmaton az alapinfrastruktúra kiépítettsége teljes körű. Erős a helyi alapfokú (Kossuth Lajos Általános és Alapfokú Művészeti Iskola, Napközi Otthonos Óvoda), és a térségben a középfokú intézmények jelenléte. A legközelebbi felsőoktatási intézmény a 80 km-re lévő Debrecenben és Békéscsabán található. A településen az egészségügyi ellátás jónak mondható.

Füzesgyarmat szép természeti környezetben, Sárrét központjában helyezkedik el. A Körösök tiszta vize, páratlan szépségű holtágai, az erdők gazdag vadvilága, valamint számos horgásztó ideális feltételeket nyújt a horgászat és vadászat szerelmeseinek. A közkedvelt vízitúra útvonalon, a Körösökön több helyen szabad strand várja a fürdőzőket. A Berettyó és

a Körösök gátja alkalmas kerékpártúrák megtételére. Az érintetlen pusztai táj, a festői folyóvölgyek, az egyedülálló őshonos madár-és növényvilág megóvására hozták létre a Körös-Maros Nemzeti Parkot, melyhez több természetvédelmi terület (például a Mágor-pusztai, vésztői szikes gyepek) tartozik. A Dévaványa melletti túzokrezervátumban Európa legnagyobb testű madara, a túzok mellett több ősi magyar állatfaj (szürke marha, rackajuh, bivaly) természetes közegében figyelhető meg.

A szeghalmi kistérség az ország erősen koncentrált gazdasági rendszerében periférikus helyzetet tölt be. Bár a hazai kistérségek közül az értékesítés nettó árbevételét tekintve az utolsó harmad elején foglal helyet, ez az országos adatnak alig 0,057 százaléka. Az előállított bruttó hozzáadott érték (22,3%) az országos átlagot (21,7%) meghaladó, de nem kiugró érték. A kistérség gazdaságában jelen van a külföldi tőke, de részaránya alig haladja meg a 8%-ot.

Ez messze elmarad az országos, de még a külföldi tőke által kevéssé preferált regionális és megyei adatoktól is. A térség gazdasági szereplői zömmel belföldi piacra termelnek, a külpiaci értékesítés részesedése alig haladja meg a 16%-ot. A külpiaci aktivitás szintje a megyén belül nem rossz, sőt regionális összevetésben is közepesnek számít, ám országos összevetésben gyenge. A beruházási aktivitás a megyén belül jó közepes, sokkal kedvezőbb a sarkadi, mezőkovácsházai, szarvasi adatoknál, s fajlagosan a békési kistérségnél is.

A térségben vállalkozási aktivitás ennek megfelelően megyei szinten kedvező, de messze elmarad az országos, a régiós és a megyei átlagtól is. A kistérségben az agrárágazat súlya meghatározó, ugyanakkor az országos trendekkel megegyezően az ágazat jelentősége a helyi gazdaságon belül erőteljesen mérséklődik.
Füzesgyarmaton a '80-as évek elején a mezőgazdasági termelés csökkent, az ipar szerepe viszont jelentősen megnőtt, ugyanis a szénhidrogén-kutatók a '80-as évek közepén jelentős mennyiségű szénhidrogénvagyont találtak a település alatt.

1. számú táblázat: Kereskedelmi szálláshelyek összes bruttó bevétele (ezer Ft)

Időszak	Szállásdíj árbevétel	Külföldi szállásdíj árbevétel	Belföldi szállásdíj árbevétel	Vendéglátásból származó árbevétel	Egyéb szolgáltatásokból és reggeliből származó árbevétel
2009	94615	8252	86363	94319	166209
2010	65141	7924	57217	91289	85864
2011	80375	9741	70634	76399	79283
2012	24952	6021	18931	nincs adat	nincs adat

A füzesgyarmati kereskedelmi szálláshelyek összes bruttó szállásdíj bevétele 2009-2011 között meglehetősen ingadozó volt, 2011-ben 80 375 ezer Ft volt. A belföldi vendégek részesedése a bruttó szállásdíj bevételből igen magas, kb. 88%. A táblázatból jól látható, hogy a vendéglátásból, valamint az egyéb szolgáltatásokból és reggeliből származó árbevétel évről évre csökkent.

2. számú táblázat: Az idegenforgalmi adó mértéke (Ft)

Időszak	Füzesgyarmat Város összesen	Ebből Fürdő
2009	6.655.000	1.119.600
2010	5.291.000	1.027.500
2011	4.759.000	1.341.900
2012	1.468.100	1.274.100

Füzesgyarmaton az idegenforgalmi adóbevétel az elmúlt években folyamatosan csökkent. Legalább desztináció szintű érdeklődésre számot tartó attrakció és minőségi szálláshely hiányában a csökkenés előre prognosztizálható az elkövetkező évekre is. A Fürdő részesedése a Város idegenforgalmi adójából valamivel több, mint 28% volt az elmúlt évben.

3. számú táblázat: A turizmusban dolgozók száma Füzesgyarmaton

Időszak	A turizmusban dolgozók száma (fő)
2009	63
2010	70
2011	72
2012	37

A fenti táblázatból látható, hogy Füzesgyarmaton a turizmusban dolgozók száma évről évre nőtt. A szálloda bezárása után jelentősen csökkent.

4. számú táblázat: Füzesgyarmat kereskedelmi szálláshelyeinek vendégforgalma I.

Időszak	Vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (fő)	Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db)	Vendégek átlagos tartózkodási ideje (éjszaka)
2009	10651	26659	2,5
2010	11185	27200	2,4
2011	12301	29781	2,4
2012	2811	9277	3,3

5. számú táblázat: Füzesgyarmat kereskedelmi szálláshelyeinek vendégforgalma II.

Időszak	Külföldi vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (fő)	Belföldi vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (fő)	Külföldi vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db)	Belföldi vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db)
2009	725	9926	3394	23265
2010	839	10346	3140	24060
2011	898	11403	3152	26629
2012	568	2243	3030	6247

6. számú táblázat: Vendégek átlagos tartózkodási ideje

Időszak	Külföldi vendégek átlagos tartózkodási ideje (éjszaka)	Belföldi vendégek átlagos tartózkodási ideje (éjszaka)
2009	4,7	2,3
2010	3,7	2,3
2011	3,5	2,3
2012	5,3	2,8

Füzesgyarmat Város SWOT elemzése a dokumentumban:

Erősségek	Lehetőségek	Gyengeségek	Veszélyek
• Rendezett, tiszta város, alacsony bűnözési mutatókkal. •. Természetvédelmi területek a térségben. •. Kedvező idegenforgalmi helyzet (a Kastélypark Fürdőnek és Hotel Garának köszönhetően) •. Kulturális programokban gazdag. •. Alapinfrastruktúra teljes körű. •. Erős helyi alapfokú intézmény és a térségben a középfokú intézmények jelenléte. •. Jó egészségügyi ellátás. •. Stabil, kiegyensúlyozott költségvetési gazdálkodás. •. Hitelképes település. •. Fejlett munkakultúra. •. Piacképes mezőgazdasági specifikumok. •. Mezőgazdasági gyümölcstermesztés kedvező feltételei. •. KUKA Robotics Kft. jelenléte a településen. •. MOL régiót ellátó központja.	•. Piac megteremtése a mezőgazdasági termékeknek •. A térség turisztikai felértékelődése •. A térségbe működő tőke áramlása, új munkahelyek létrejötte •. Munkahelyteremtést támogató és kedvezményesebb járulékrendszer létrejötte •. Oktatás-képzési támogatási rendszer javulása. •. Regionális-megyei úthálózat, szállítmányozási és közlekedési lehetőségek javulnak •. Biogáz kiserőművek létesítése révén újrahasznosítás, gazdaságosabb energiatermelés – majd nagy elektromos-áram igényű befektetések érkezése •. Termálvizes kutak hőjének hőszivattyúval és a feltörő metán elégetésével történő villamos energiatermelés	•. Fővárostól, megyeszékhelytől, fejlettebb régióktól való távolság. •. Utak rossz állapota. •.Alacsony munkabérek. •. Magas elvándorlási arány (főleg a fiatalok körében). •. Kiszolgáltatott helyi gazdaság •. Kevés jól működő vállalkozás az országos és megyei átlaghoz képest. •. A vállalkozások kevés tőkével rendelkeznek, fejlesztési lehetőségük alig van. •. A kisvállalkozások az adóterhek miatt szűkös keretek között működnek. •. Feldolgozóipar hiánya •. Fiatalok családalapítási esélyei rosszak a településen •. Megújuló energiahasznosítás aránya alacsony. •. Gyenge település marketing, kommunikáció •. Gyenge külső úthálózat, rossz közlekedési helyzet. •. Öregedő lakosság.	· Vidékfejlesztési politika, centralizáció. •. Országos helyzet bizonytalansága •. Fiatalok országos elvándorlási jelensége •. Alacsony mezőgazdasági támogatások, alacsony felvásárlási árak •. Mezőgazdasági termelők kiszolgáltatott helyzete továbbra is folytatódik, külföldi áruk behozatala •. Vállalatalapítási és fenntartási költségek emelkednek

Kastélypark Fürdő és a Hotel Gara SWOT elemzése:

Erősségek

- Kellemes természeti környezet.
- Régió legszebb fürdője legnagyobb szállodája
- Jelentős fürdő-, és kempingfejlesztés az elmúlt években.
- Folyamatosan növekvő vendégszám az ország távolabbi részéről és külföldről is.
- Folyamatosan növekvő vendégéjszaka szám.
- Szolgáltatások széles köre mind a strandkedvelők, mind a gyógyulni vágyók számára.
- Fedett, szezontól független szolgáltatások
- Kiváló hatású gyógyvíz, mely többféle betegség kezelésére is alkalmas.
- Kedvező ár-érték arány.

Lehetőségek

- Növekvő érdeklődés a családi (biztonságos) programok iránt.
- Növekvő hazai és nemzetközi érdeklődés az egészséges életmód, így az ezzel kapcsolatos kínálati elemek iránt – a wellness hazánkban még mindig felfutóban van, van helye tehát újabb wellness turisztikai egységeknek.
- Egészségtudatosság erősödése.
- Az egészségturizmus a magyar turizmus egyik stratégiai fontosságú területe és annak tovább fejlesztése kézenfekvő irány marad.
- Egyre nagyobb érték a szép természeti környezet.
- Pályázati forrás elnyerése, kihasználása.
- Az idegenforgalomban érdekeltek összefogása.

Gyengeségek

- A tanult szakembergárda elvándorlása miatt nem lesz kellően szakképzett munkaerő a professzionális turizmus megvalósításához és fenntartásához.
- Általános gazdasági helyzet romlása, gazdasági recesszió, a fejlesztések elhúzódása, elmaradása.
- Források elapadása, kedvezőtlenebbé váló pályázati rendszer.
- Az együttműködés és forrás hiányában nem alakul ki komplex turisztikai szolgáltatás.

Veszélyek

- A turisztikai kereslet csökkenése a térségben.
- Más keresleti trendek megerősödése.
- Erősödő konkurencia.
- Rossz térségi marketing miatt a vendégek csökkenése, elmaradása.
- Likviditási gondok cégen belül – a vállalkozásokat érintő szigorú szabályozások és magas adók miatt.
- A fejlesztési elképzeléseket nem követi megvalósulás.
- Versenyhelyzet erősödése (Régióban lévő fürdők, szállodák fejlesztése, belföldi és külföldi fürdők specializálódása, a régió egyéb településeinek turisztikai fejlesztése és megerősödése).
- Pályázati pénzek elmaradása, elhúzódó megtérülés.
- Általános gazdasági válság – a vendégkör elszegényedése, elmaradása.

Füzesgyarmat turizmusának két legfontosabb attrakciója a Kastélypark Fürdő és a Hotel Gara. A szálloda bezárásával a város idegenforgalmából származó bevételei drasztikusan csökkentek. Munkahelyek szűntek meg, beszállítók, vállalkozók kerültek nehéz helyzetbe. Forgalmuk jelentősen visszaesett, így további munkahelyek kerültek veszélybe. A város globális gazdasága szenvedett súlyos károkat, hiszen a beáramló pénz jelentősen megcsappant. Mindezen okok miatt a Hotel Gara mielőbbi megnyitása rendkívül fontos volt a Füzesgyarmat Városának.

A dokumentumban megfogalmazottak teljesültek, mivel Füzesgyarmat Város Önkormányzatának Képviselő-testülete – meghatározó jelentőségű döntésével - az 54/2013. (IV. 25.) Kt. határozatával 2013. május 15-ei időponttal létrehozta határozatlan időre a Füzesgyógy Vidékfejlesztési Centrum Korlátolt Felelősségű Társaságot (rövidített cégneve: Füzesgyógy Kft.) a Gara Hotel üzemeltetésére. A gazdasági társaságban Füzesgyarmat Város Önkormányzata 50 % tulajdoni résszel, míg a Füzinwest Kft. (Budapest) szintén 50 % tulajdoni résszel bír.
A képviselő-testület a társaság székhelyéül a Füzesgyarmat, Szabadság tér 1. szám alatti ingatlant jelölte ki. A társaság tevékenysége: Sport és gyógyászati céllal hotel üzemeltetése.

5. Partnerségi háló a turizmus területén

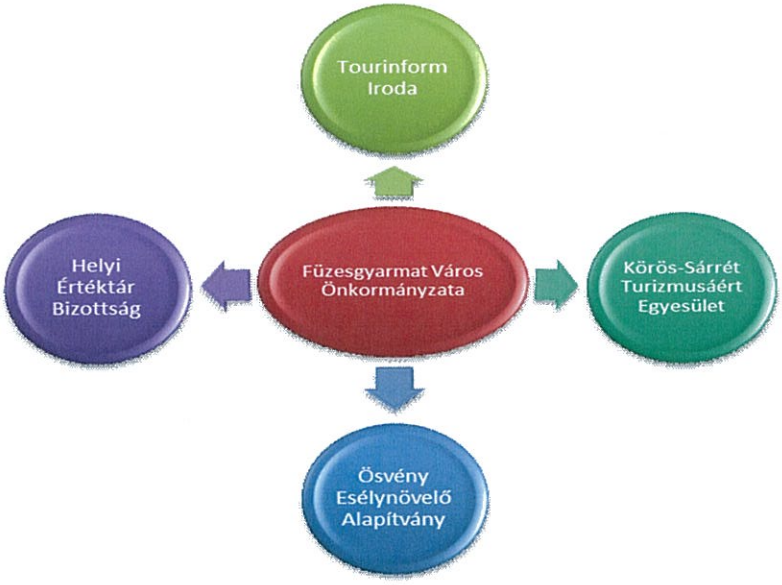

5.1. Tourinform Iroda

Füzesgyarmat Város Önkormányzata kiemelten kezeli a település és a térség turizmusának fejlesztését, az ismertség növelését. Fontosnak tartja, hogy stabilan működő, az idegenforgalmat szervező Iroda működjön. Ennek érdekében 2013-ban lehetőséget biztosított a Tourinform Körös-Sárrét Iroda Szeghalomról Füzesgyarmatra történő átköltöztetésére, ahol a Kastélypark Fürdő és a Hotel Gara*** Szálloda közvetlen szomszédságában kiváló infrastrukturális feltételek mellett végezhetik tevékenységüket.

A Tourinform Körös-Sárrét Iroda 1998 óta működik Észak-Békés megyében. Korábban 11, majd a Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás megalapítását követően 9 település közös fenntartásában.
Jelenleg az Iroda gyűjtőterülete 15 településből áll, melynek szakmai tevékenységét a Körös-Sárrét Turizmusáért Egyesület is segíti. Az Egyesület LEADER és NEA pályázati pénzekből, míg az önkormányzat HURO (Magyar-Román Határon Átnyúló Program) forrásokból biztosítja a Körös-Sárrét turisztikai marketingtevékenységének finanszírozását.
Az Iroda gyűjtőterülete a következő településekre terjed ki: Bucsa, Kertészsziget, Füzesgyarmat, Szeghalom, Körösladány, Dévaványa, Ecsegfalva, Vésztő, Körösújfalu, Okány, Zsadány, Geszt, Mezőgyán, Biharugra, Körösnagyharsány.
Az Iroda székhelye 2013-ig Szeghalmon volt.
Füzesgyarmat Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 1884/2013.(XI.28.) önkormányzati határozatban döntött a Tourinform Körös-Sárrét Iroda 2014. január 1. napjától kezdődően Füzesgyarmaton történő üzemeltetéséről. Az Önkormányzat továbbá döntött a fenntartói feladatok átvállalásáról is.

Füzesgyarmaton a Kastélypark Fürdővel és a Hotel Gara*** Gyógy – és Wellness szállodával szemben tágas irodát és a kor igényeinek megfelelő infrastruktúrát biztosított az önkormányzat a feladatellátáshoz. Szakmai tevékenységét a Körös-Sárrét Turizmusáért Egyesület is segíti, melynek tagsága a gyűjtőterületen működő önkormányzatokból, turisztikai vállalkozásokból, civil és magánszemélyekből áll.
Az Egyesület LEADER és NEA pályázati pénzekből, míg az önkormányzat HURO (Magyar-Román Határon Átnyúló Program) forrásokból biztosítja a Körös-Sárrét turisztikai marketingtevékenységének finanszírozását.

Bár 2013 év vége felé úgy tűnt, hogy Füzesgyarmat egyedül marad az Iroda fenntartására, azonban sorra érkeznek a környező településekről a képviselő-testületi határozatok arról, hogy ki, mekkora összeggel bír hozzájárulni a Tourinform Iroda 2014 évi működési költségeihez. A települési hozzájárulások mellett a Turisztikai Egyesület is több mint 1 000 000 Ft-tal járul hozzá a működtetéshez.

Az Iroda folyamatosan tartja a szolgáltatókkal a kapcsolatot, melynek eredményeként a települési önkormányzatok mellett a kézművesek és a szállásadók, éttermesek is képviseltették magukat.

Az Iroda célja egyrészt a térség adottságaira épülő komplex programcsomagok összeállítása és kiajánlása. A térség turisztikai potenciálját alapul véve a célcsoport: a családi üdülési lehetőséget keresők, nyugdíjas és diákcsoportok, konferenciaszervezők, utazásszervezők.
A Tourinform Körös-Sárrét Iroda aktív részt vevője annak a szakmai munkának, melyet a Békés megyei Tourinform Iroda koordinál a megye turisztikai fejlesztése, népszerűsítése érdekében.

5.2.Körös-Sárrét Turizmusáért Egyesület

Az Egyesület célja a magán és közszféra partnerségén, közös érdekeltségén alapuló turizmusfejlesztés, szervezés és működtetés.

A cél elérése érdekében az Egyesület az alábbi feladatokat látja el:

- A turisztikában érdekelt vállalkozások, szolgáltatók tevékenységének összehangolása, támogatása, érdekképviselete;
- Önkormányzati és vállalkozói turisztikai tevékenységek összehangolása;
- Az érintettek széles bevonásával a marketing stratégia kialakítása;
- Összehangolt turisztikai termékfejlesztés;
- A helyi turizmus fejlesztése érdekében települési beruházások kezdeményezése a helyi önkormányzatnál;
- Turisztikai információs iroda (Tourinform) működtetésének segítése;
- Turisztikai szolgáltatások közvetítése;
- Turisztikai informatikai rendszer működtetése, hozzáférés biztosítása a tagok részére;
- A helyi turisztikai szolgáltatásokról, eredményekről, turista elégedettségről adatok folyamatos gyűjtése, statisztikák készítése;
- Turisztikai szempontból fontos rendezvények, programok kezdeményezése, megvalósítása;
- Tagság folyamatos informálása a tervezett programokról, az egyesület eredményeiről;
- Képzési igények felmérése, képzések megszervezése;
- Szakmai szervezetekkel és a környező térség más turisztikai egyesületeivel való együttműködés;
- Turisztikai célú pályázatok figyelése, pályázatok kiírásának kezdeményezése, pályázatokon való részvétel;

- Az egyesület közreműködik az ifjúság szabadidő eltöltéséhez jobb feltétel megteremtésében, ösztönzi a kedvezményes ifjúsági turizmust, a nemzetközi szakmai és jószolgálati cserekapcsolatokat.

Az Egyesület besorolási kategóriája: közhasznú szervezet.

Az egyesület a korábbi elnevezése *Sárrét Falusi Turizmusáért* volt, melyet 2009 májusában módosított a közgyűlés.

A Körös-Sárrét Turizmusáért Egyesület Sárrét Falusi Turizmusáért Egyesület néven alakult 1998-ban a két halmozottan hátrányos helyzetű kistérségben, Békés-Biharban és a Körös-Sárréten, alternatívát kínálva az országos átlagot jóval meghaladó munkanélküliségi mutatók mellett a fejlődésre, felvázolva egy lehetséges kitörési területet, az idegenforgalmat. Az Egyesület mára a két kistérség legfontosabb idegenforgalmi civil szerveződésévé vált, mely a települési önkormányzatokkal szorosan együttműködve folyamatosan erősíti a térség turisztikai szolgáltatóival a párbeszédet, az együttműködést, a hálózatosodást. Jelenleg 49 tagot számlál, és összesen 133 szolgáltatóval, 11 önkormányzattal és 9 művelődési házzal, múzeummal tartja a kapcsolatot. Az egyesület tagjai között szerepel többek között Füzesgyarmat Város Önkormányzata, a Kastélypark Kft., a Hegyesi János Városi Könyvtár és Közművelődési Intézmény és számos füzesgyarmati vendégház, valamint a Lovas Barátok Egyesülete is.

Évente több turisztikai fórum kerül megszervezésre, valamint az Egyesület rendszeresen részt vesz rangos, nagy látogatottságú turisztikai kiállításokon, mint például a FeHoVán és az Utazás kiállításon, emellett pedig folyamatosan halad a sokszínű térségi kiadványok szerkesztése is. 2012-2013-ban 5 alkalommal szervezett az Egyesület tájékoztató előadásokat, valamint 2 konferenciát a térség diáksága számára a helyi értékek megismertetése céljából.

A szervezet marketing tevékenységének célcsoportját egyrészről a helyi turisztikai szolgáltatók, önkormányzatok, civil szervezetek és vállalkozók, másrészt azon potenciális bel-és külföldi turisták alkotják, akik ellátogatnak a turisztikai kiállításokra és ötletet kapnak a kevésbé ismert, olcsóbb, mégis elfogadható szolgáltatási színvonalat biztosító térségek „felfedezésére". A térségünkbe látogatók körének bővítése, ezáltal az idegenforgalomból származó bevételek növelése és így a fejlődés előmozdítása az Egyesület elsődleges célja, eköré szerveződik fő tevékenysége, a turisztikai termékfejlesztés, és annak népszerűsítése.

Az Egyesület szorosan együttműködve a Tourinform Körös-Sárrét irodával folyamatosan erősíti a térség turisztikai szolgáltatói közötti párbeszédet, kapcsolat és hálózat építést. E-mailen keresztül folyamatos az információ oda-vissza áramlása. Az egyesület részt vett a turisztikai szolgáltatók adatainak folyamatos frissítésében, a térségi turisztikai vonzerő leltár elkészítésében.

5.3. Az Ösvény Esélynövelő Alapítvány

Az Ösvény Esélynövelő Alapítvány 1999-ben alakult, közhasznú fokozatú minősítéssel rendelkezik. A 15 éve működő alapítvány filozófiája a füzesgyarmati emberek életesélyeinek növelése, információval való ellátása. Működése során kulturális-, oktatási-, szociális programokat szervez, kiemelten kezeli a munkanélküliség kérdését, ennek leküzdésére foglalkoztatáspolitikai programokat bonyolít le. Célja továbbá a magyarországi rehabilitációs-, szociális foglalkoztatást nyújtó szervezetek, civil szervezetek részére országos szakmai rendezvények szervezése, tanácsadás, képzés, érdekvédelem.

Az alapítvány célja tehát olyan innovatív programok megvalósítása, melyek hozzájárulnak a település és a kistérség foglalkoztatási helyzetének javításához. Az alapítvány elsősorban tevékenységeivel a füzesgyarmatiak életesélyein próbál segíteni, de minden programunkba igyekszik bevonni az Észak-békési kistérségben élőket, legyen az konferencia, vagy foglalkoztatási program.

Alapító okiratban foglalt közhasznú tevékenységi körök:

- A munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzése, foglalkoztatásuk elősegítése, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása, ehhez kapcsolódó szolgáltatások végzése, munkaközvetítés és kölcsönzés szervezése.
- Hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, különös tekintettel a falusi – tanyasi térségben élőkre.
- Gyermek és ifjúsági érdekképviselet.
- Egészség megőrzés, betegség megelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység.
- Euro-Atlanti Integráció elősegítése, Európai Uniós programok szervezése.
- Munkanélküliek segítése (álláskereső, regisztrált, rendszeresen szociális támogatásban részesülő).
- Fogyatékossággal élő személyek segítése, érdekvédelme, támogatása, ennek érdekében a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzése, foglalkoztatásuk elősegítése, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása, ehhez kapcsolódó szolgáltatások végzése.

Jelenleg négy területtel foglalkozik az alapítvány:
1. Civil iroda működtetése
2. Munkanélküliség kezelése, felnőttképzés, foglalkozáspolitika
3. Szociális alapszolgáltatások nyújtása, Szociális Foglalkoztatás
4. Megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása

1. Civil Iroda:

- Az Iroda pályázati tanácsadással, pályázatírással, pályázatfigyeléssel, forrásfelkutatással, és egyéb irodai szolgáltatásokkal várja ügyfeleit. (Önéletrajz írás, faxolás, internetezés, fénymásolás)
- Civil szervezeteknek segítséget nyújt pályázatok megírásában (NCA), elszámolásban, egyéb beszámolók, nyomtatványok készítésében

2. Munkanélküliség kezelése, felnőttképzés, foglalkozáspolitika:

Az elmúlt években több hazai és EU-s programot bonyolított le, ezek közül a legjelentősebbek:

- PHARE Drogprevenciós program – iskolai drogmegelőzés (Dévaványa, Szeghalom, Füzesgyarmat)
- HEFOP 1.3.1 – „Mi Nők is állást keresünk!"
- PHARE - „Van remény, segítség a szenvedélybetegeknek Észak-békésben" – Oxigén Életmód Klub
- OFA - Rehabilitációs üzem korszerűsítése
- Dél –alföldi Regionális Munkaügyi Központ - Megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása, (2006. 2007. 2008.)

3. Szociális alapszolgáltatások nyújtása, Szociális Foglalkoztatás

Jelenleg az Ösvény Esélynövelő Alapítvány Integrált Szociális Intézményében a következő szociális alapszolgáltatásokat nyújtja:

- Füzesgyarmaton:
  - pszichiátriai betegek nappali ellátása és szociális foglalkoztatása,
  - pszichiátriai betegek közösségi ellátása (kistérségi).
- Biharugrán:
  - idősek nappali ellátása,
  - szociális étkeztetés,
  - házi segítségnyújtás.

4. Megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása

- A szervezet 2014-ben 316 főt foglalkoztat, ebből 278 fő megváltozott munkaképességű személy.
- 2006 óta KIEMELT tanúsítvánnyal rendelkező akkreditált foglalkoztatóvá lett minősítve.
- 2006. November 1-től működteti Rehabilitációs Üzemét Füzesgyarmaton.

- A Dél –alföldi Regionális Munkaügyi Központtal és Biharugra Községgel való eredményes együttműködésnek köszönhetően, Biharugrán is létrehozott egy rehabilitációs foglalkoztató üzemet.
- 2013 novemberében Békésen hozta létre rehabilitációs üzemet.

Az alapítvány szolgáltatásai: (bérmunka keretében is)

- ajándék- és dísztárgyak készítése,
- elektronikai összeszerelés, tekercselés,
- elektronikai alkatrészgyártás,
- műanyag fröccsöntés,
- vákuumformázás,
- expandált polisztirolhab feldolgozás,
- műanyag csomagoló eszközgyártás,
- parkgondozás.

A szervezet alapító tagja a Körös-sárréti Civil Szervezetek Szövetségének, melynek elsődleges célja, a Körös-sárréti mikro-régióban a civil szervezetek tevékenységének, szorosabb együttműködésének kialakítása. A Szövetség tagszervezeteként aktívan részt vesz a munkában.

Minden, az alapító okiratban feltüntetett tevékenység az alapítói célt szolgálja. A tevékenységek szorosan kapcsolódnak pályázati programokhoz, vagyis a megnyert programokat segítik elő. Termelés, áruforgalmazás a végső kimenete a pályázati programoknak.

Kifejezetten a turizmushoz kötődő tevékenységi köre nincs, azonban a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása területén (kézműves termékek gyártása, felnőttképzés) bekapcsolhatók a turizmusba.

6. Helyi Értéktár Bizottság

A magyar nép méltán lehet büszke a Kárpát-medence egészéhez vagy egy-egy táj egységéhez kötődő, több száz éves történelmi múlttal rendelkező hagyományaira, szokásaira, kultúrájára.

A Kárpát-medence magyarlakta vidékein számtalan érték halmozódott fel, melyek szellemi vagy éppen élelmiszer-ipari termékként – mind ez ideig – túlélték a változó világ nehézségeit.
Ezen értékek – melyek egyedien és egyedülállóan magyar különlegességek, azaz hungarikumok – számbavétele a mai felgyorsult, globalizálódó életünkben különösen fontossá váltak.

Az értékek feltárása, megőrzése és továbbfejlesztése mindannyiunk közös érdeke és feladata. Ezek hazai és külföldi bemutatása, megismertetése érdekében az Országgyűlés megalkotta a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvényt (a továbbiakban: Törvény), melynek végrehajtására a Kormány megalkotta a magyar nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV.16.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: Rendelet).

A Törvény 1. § e) pontjában meghatározta a „települési értéktár" fogalmát, mely „a települési önkormányzat területén fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjtemény." Az értéktár legfontosabb célja, hogy a nemzeti összetartozás, egység és a nemzeti tudat erősítése érdekében a települések értékeit összegyűjtse és elkészítse a települési értéktárat. A nemzeti értékek azonosítása az úgynevezett nemzeti értékpiramisban történik, ez lényegében egy többlépcsős rendszer, és a nemzeti érték felől közelít a hungarikumok felé. A rendszer első lépcsőfokán a települési önkormányzatok helyezkednek el, amelyek települési értéktár bizottságot hozhatnak létre, melyek elkészítik a települési értéktárat. A települési önkormányzatok a gyűjteményt megküldik a megyei értéktár bizottságoknak, illetve, amennyiben nem működik az adott megyében megyei értéktár bizottság, úgy közvetlenül a Hungarikum Bizottságnak.

A második lépcsőfokot a megyei önkormányzatok jelentik, melyek létrehozhatják a megyei értéktár bizottságaikat. Ezek a bizottságok rendszerezik a települési értéktárak adatait, továbbá saját gyűjtőmunkát is végeznek. Az így elkészített megyei értéktárat a Hungarikum Bizottságnak küldik meg.
A magyar nemzeti értékeket a Magyar Értéktár, a magyarság csúcsteljesítményeit a Hungarikumok Gyűjteménye tartja majd nyilván. A Törvény 3. § (1) bekezdése szerint:

„a települési önkormányzat települési értéktárat hozhat létre", valamint (3) bekezdése szerint „a települési önkormányzat a települési értékek azonosításával, a települési értéktár létrehozatalával és annak gondozásával, valamint adatainak a megyei értéktárba történő megküldésével megbízhat a település területén működő, már korábban is nemzeti értékek azonosítását, gondozását végző állami, települési önkormányzati, egyházi vagy társadalmi szervezet által fenntartott intézményt, szervezetet vagy azok szervezeti egységeit, vagy a településfejlesztésben tevékenykedő külső területfejlesztési, vidékfejlesztési szervezetet."

A Rendelet 3. § (1) bekezdésében foglaltak alapján az értéktár bizottság működési szabályzatát a helyi önkormányzat képviselő-testülete határozza meg. Az értéktár bizottság legalább három tagból áll, melynek működéséhez szükséges pénzügyi, tárgyi és ügyviteli feltételeket a helyi önkormányzat biztosítja. A bizottság munkájába bevonja a helyi, illetve megyei közművelődési feladatellátás országos módszertani intézményét, továbbá értékek gyűjtésével, megőrzésével, hasznosításával foglalkozó országos és területi illetékességű szakmai és civil szervezeteket, továbbá félévente, legkésőbb a félévet követő hónap utolsó napjáig beszámol tevékenységéről a helyi önkormányzat képviselő-testületének.

A Rendelet 2. § (1) bekezdése szerint a települési és megyei önkormányzat (a továbbiakban együtt: helyi önkormányzat) e rendelet hatályba lépésétől, azaz 2013. április 18. napjától számított 60 napon belül döntést hoz arról, hogy kíván-e élni a települési, tájegységi, megyei értéktár létrehozásának lehetőségével.

Füzesgyarmat Város Önkormányzata Képviselő-testületének 160/2013. (IX. 19.) önkormányzati határozatában Füzesgyarmat Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a település természeti-táji adottságai, elődeink és kortársaink alkotta szellemi, tárgyi értékeinek feltárása, megőrzése és továbbfejlesztése érdekében értéktárat és Települési Értéktár Bizottságot hozott létre.
Az Települési Értéktár Bizottság tagjainak felkérte az Oktatási Kulturális Turisztikai és Sportbizottság Elnökét és tagjait, az alpolgármestert, a Csánki Dezső Helytörténeti Egyesület elnökét és a Hegyesi János Városi Könyvtár és Közművelődési Intézmény igazgatóját, aki szakmai és koordinátori feladatokat lát el.

A Rendelet 1. §-ában meghatározottak szerint az adatokat, javaslatokat szakterületenkénti kategóriák szerint kell azonosítani és rendszerezni. Ezek a kategóriák: agrár-és élelmiszergazdaság, egészség és életmód, épített környezet, ipari és műszaki megoldások, kulturális örökség, sport, természeti környezet valamint turizmus és vendéglátás.

Füzesgyarmat Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 186/2013. (XI.28.) önkormányzati határozatában hagyta jóvá a Települési Értéktár Bizottság Szervezeti és Működési Szabályzatát.

A Települési Értéktár Bizottság feladata:

- a települési értékek megőrzéséről és szélesebb körben történő megismertetéséről való gondoskodás (pl. évente a gyűjtemény közzététele a helyi sajtó vagy az önkormányzati honlap útján, stb.),
- a helyi települési értékek körének meghatározása, szükség szerint módosítása,
- a Települési Helyi Értékek Gyűjteményének összeállítása,
- Hungarikumok Gyűjteményébe való felvételre való javaslattétel.

A Települési Értéktár Bizottság szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal ülésezik. Félévente, legkésőbb a félévet követő hónap utolsó napjáig beszámol tevékenységéről a helyi önkormányzat képviselő-testületének.

Füzesgyarmat Város Önkormányzatának fontos célja értékeink megőrzése, továbbadása. Az Értéktár alkalmas arra, hogy összefogja, rendszerbe foglalja Füzesgyarmat helyi hagyományait, helyi specialitású ételeit, italait, egyedi termékeit, helyi kézműves munkáit, kiemelkedő természeti értékeit, a felsoroltak között nem szereplő, de kiemelkedőnek tartott, egyedi értéket hordozó tárgyakat, szokásokat, mely tudásbázist jelenthet a helyi turizmus fellendítésében közreműködő szervezetek számára.

7. Közszolgáltatásokkal kapcsolatos lakossági felmérés (ügyfél-elégedettségi kérdőív)

2013. november-december hónapban lakossági felmérés és elemzés készült a közszolgáltatásokkal kapcsolatos elégedettségről és felmerülő igényekről. Az elégedettségi kérdőív arra irányult, hogy hogyan lehet a helyieket még jobban bevonni a turisztikai szolgáltatók közé.

Turizmus-fejlesztéssel kapcsolatban feltett kérdésekre az alábbi válaszok születtek:

- A megkérdezettek 53%-a vélekedik úgy, hogy a város jobban kihasználhatná a turisztikai lehetőségeit. 19%-uk szerint ki van használva, 18%-uk pedig úgy gondolja, hogy nincs kihasználva.
- A válaszolók 35%-a - akiknek többsége 26-65 év közötti alkalmazott - kapcsolódna be a falusi vendéglátásba.
- A kérdőíves felmérésből kiderül, hogy kiemelten fontosnak tartják a Hotel Gara beindítását. Viszont ha további pénzügyi forrásai lennének a településnek, akkor a válaszadók háromnegyede a munkahelyteremtést tartaná a legfontosabbnak. A megkérdezetteknek 53 %-a szerint a turizmusban még vannak kiaknázatlan lehetőségek, 35 %-a pedig be is kapcsolódna a falusi vendéglátásba. Az új közösségi ház építése 52%-ban ismert, 55 % támogatná egy nagyobb rendezvényterem kialakítását.

A válaszokat összevetve jól körülhatárolhatók a továbblépés támogatandó területei a turizmus szempontjából:

- munkahelyteremtés erősítése a turizmuson belül,
- a turizmus és vidékfejlesztés adta lehetőségek kihasználásával.

8. Műhelymunka eredménye

A projekt keretében műhelymunkát szerveztünk, ahol a résztvevőkkel az alábbi kérdésköröket vitattuk meg:

- Van-e észlelt probléma/elakadás/nehézség/fejlesztendő helyzet, amely változást igényel?
- Milyen erőforrások tárhatók fel, az érintettek hogyan viszonyulnak a fejlesztéshez?
- Meg tudják-e fogalmazni a fejlődési célt, vagyis hogy mi legyen, mi lehet a jelenleginél jobb, magasabb szintű?
- Van-e elegendő kapacitás, elkötelezettség a változásra, az érintettek nyitottak-e a változtatásra, a lakosságot hogyan lehetne még jobban bevonni a közszolgáltatásokba?
- A változásokhoz hozzá kell-e rendelni erőforrásokat, ha igen, megvan-e ennek a forrása?

A műhelymunka során a helyi szereplők általában a saját területük fejlesztését tartották fontosnak. Abban mindannyian egyetértettek, hogy kellene egy jelentősebb turisztikai attrakció. A jelenlevők azt a két projektet preferálták, amely már elkészült, de nem nyertek hozzá forrást:

- a Kastélypark Fürdő továbbfejlesztését élményparki elemekkel,
- valamint a Fürdő mögötti területen található tó további hasznosítását.

A pályázati támogatás elmaradását abban látják, hogy Gyula mint fürdőváros szerepe túlságosan súlyozott, ezért a többi békés megyei fürdő fejlesztése elmarad. Megállapították, hogy jelenleg a helyben található turisztikai értékek nem jelentenek elég vonzerőt nagyobb tömegek mozgatására.
A lobbi-tevékenység fő felelőse Füzesgyarmat város polgármestere. Általános véleményként fogalmazódott meg, hogy „ő minden követ megmozgat" a tőke, és a fejlesztési források ide hozatalára. Fontosnak tartották a jelenlévők, hogy az önkormányzatnak van vállalkozásfejlesztési alapja, ezt is fel lehet használni a turizmus-fejlesztésre.

Szintén közös megállapítás volt, hogy ha lenne egy nagyobb turisztikai attrakció, akkor sem jönnének ide tömegesen a turisták, mert annyira rossz az úthálózat.
A civil szervezet képviselői elsősorban az egészségturizmus területébe fektetnének be, kevésbé tartják fontosnak az élményfürdő elemeinek bővítését.
Jónak tartották a jelenlevők azt a javaslatot, hogy a Gara Hotel üres szálláskapacitását képzésekkel, tréningekkel töltsék fel, azonban ez csak fél megoldás, mert a gyógyvízre alapozott turizmust kellene erősíteni.

Összefoglalva a véleményeket: minden jelenlevő a nagy attrakciót szeretné vagy a saját területén, vagy csak az attrakció megjelölése nélkül szeretne változást.
Ennek megvalósítását kizárólag külső segítséggel, pályázati pénz bevonásával tartják lehetségesnek. A múltban gyökerező kulturális örökség bemutatása többször is szóba került, de ezt a szereplők nem tartották „nagy tömegeket mozgatni képes" attrakciónak.
A helyi szereplők – bár azt mondták, hogy ismerik egymás tevékenységét – a műhelymunka során ez nem került meggyőzően megerősítésre.

9. A turisztikai desztináció menedzsment jelentősége

Bieger a **turisztikai desztináció**nak négy fontos ismertetőjegyét emelte ki. Eszerint a desztináció:

1. egy földrajzi terület, azaz fogadótérség (nagysága a turizmus formájától függően eltérő, lehet akár hely, régió, ország, földrész);
2. amelyet a vendégek utazási cél(terület)ként kiválasztanak, s amely
3. tartalmazza a tartózkodáshoz szükséges turisztikai célú szolgáltatásokat, úgymint szállás, ellátás, szórakozási lehetőség stb.
4. A desztinációk ily módon a bejövő-turizmus legfontosabb egységei, amelyeket stratégiai üzletegységként kell vezetni.

A turisztikai desztináció menedzsment (továbbiakban: TDM) azon tevékenységek összessége, amelyek egy turisztikai desztináció (célterület, fogadótérség) számára ahhoz szükségesek, hogy látogatókat vonzzon és számukra az ottani tartózkodás során feledhetetlen utazási élményt nyújtson oly módon, hogy a látogatóforgalom gazdasági és környezeti hatásai a desztináció közösségének (önkormányzatok, vállalkozások, szakmai és civil szervezetek stb.) rövid, illetve hosszú távon is előnyös legyen. A turisztikai desztinációmenedzsment feladata a turisztikai szolgáltatások megtervezése, fejlesztése, marketingje, képzése és adminisztrációja.

Összefoglalva tehát: **a TDM célja, hogy a fogadótérségben fenntartható és versenyképes turizmus-rendszert alakítson ki és működtessen.** Fontos, hogy a desztinációban a turizmus rendszerét úgy kell kialakítani, hogy az fenntartható legyen. A működtetéshez szükséges menedzsmentfeladatokat egy arra alkalmas szervezetnek kell ellátnia. Ezt TDM szervezetnek nevezünk.

A TDM szervezet működésének alapelvei a következők:

1. **Alulról építkezés**: A TDM-szervezeti rendszert nem lehet felülről létrehozni, viszont szükséges onnan ösztönözni. A kiépítést alulról kell kezdeni, ahol közvetlen a szereplők (vállalkozó, önkormányzat) részvétele. A további szintek (térségi, régiós stb.) ezen szereplők érdekei és képviselete alapján alapozhatók meg.
2. **Partnerség**: A szervezet csak több partner összefogásával hozható létre.
3. **Pénz és kompetencia**: A cselekvőképességhez szükséges jogi és alapvető gazdasági/pénzügyi környezetet biztosítani kell a szervezetek számára. Értjük itt ez alatt a működéshez szükséges pénzt, illetve azt, hogy beleszólhassanak a turizmust érintő kérdésekbe.
4. **Professzionalizmus** (szakértelem): A rendszer működtetése csak megfelelő szintű szakértelem jelenléte esetén lehetséges. Ehhez folyamatos oktatás és szemléletformálás szükséges.

A magyarországi turizmus fejlődésének egyik fő problémája, hogy hiányzik a fogadóterületek turizmusának fejlesztéséért és menedzsmentjéért egyértelmű kompetenciákkal, szakismerettel és megfelelő finanszírozással rendelkező, összehangolt szervezeti rendszer. A desztináción, azaz a turisztikai fogadótérségen (a turista számára utazási célterületen) alapuló, decentralizált szervezeti rendszer kialakítása nélkülözhetetlen a fenntartható és versenyképes magyar turizmus megteremtéséhez.

A TDM kiépítése a hazai turizmus versenyképességének növelése szempontjából kiemelt szakmai feladat. A TDM kialakítása a 2005-től 2013-ig szóló Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégiában a legfontosabb országosan kiemelt turisztikai szervezet- és rendszerfejlesztési célként van meghatározva.

A hazai turisztikai célterületek (desztinációk) lényegét tekintve a turisztikai döntésekért vívott nemzetközi versenyben az ismert nemzetközi turisztikai desztinációkkal állnak közvetlen ár-, minőség- információ- és turisztikai marketingversenyben. A magyar turisztikai desztinációk közép- és hosszú távon a „desztinációk nemzetközi versenyében" csak akkor képesek tartósan sikeresek és eredményesek lenni, ha a ma még jórészt csak marketing- és információs tevékenységeket ellátó turisztikai szervezetekből professzionális TDM szervezetek által irányított, stratégiailag menedzselt és vezetett versenyegységekké válnak. A fentieket is szem előtt tartva a TDM rendszer megvalósítása a magyarországi turizmus versenyképességének növeléséhez és fenntartható működési feltételeinek megteremtéséhez elodázhatatlan. A TDM szervezeti rendszer kialakításában három horizontális alapelv általános érvényesítése kiemelt feladat: a fenntarthatóság és a versenyképesség megteremtése, valamint a területi szempontok érvényesítése. A fenti elvek érvényesítése egyszerre cél, kihívás és összetett feladat, mely sok szereplő

együttműködését kívánja meg és feltételezi a turizmus rendszerének és irányításának átfogó ismeretét.

A turizmust kiélezett verseny jellemzi. A TDM modell hazai megvalósításához kapcsolódó paradigmaváltás egyik központi eleme a „versenyképesség fokozása".
A versenyképesség lényegét tekintve a desztináció által előállított turisztikai termékek és szolgáltatások azon képességeinek összessége, amely alapján képes a turisztikai kereslet számára valódi értéket és élményt teremteni, s ezáltal tartós keresletet és forgalmat biztosítani.
A területi szempontok érvényesítése egyszerre feltételezi az azonos célterülethez (desztináció) kapcsolódó szereplők térségi együttműködését, valamint az egyes térségi szintek hatékony együttműködését, a döntési és fejlesztési struktúrákban a szubszidiaritás és a decentralizáció érvényesítését, valamint adott térség egyedi turisztikai, természeti adottságait figyelembe vevő termék-, vonzerő- és szolgáltatásfejlesztés révén a térségi versenyképesség erősítését.

A rendszer felépítése, szintek

Helyi TDM szervezet (a TDM szervezeti rendszer alapja), amelyet szakmai kritériumok alapján létrehozhat:

- önálló település,
- településcsoport.

Az országos lefedettség, a fenntarthatóság és a hatékony térségi együttműködés biztosítása érdekében javasolt a települések közötti (településcsoport) TDM szervezetek létrehozása. Az alulról építkező regionális TDM szervezeti rendszer legalsó szintjét a települések, illetve a települések közötti együttműködések jelentik, a rendszer kiépítését tehát itt kell elkezdeni.

Középszintű térségi TDM szervezet: több helyi TDM szervezet és kiemelt térségi szakmai szereplő együttműködésének eredményeként létrejövő szervezet (szövetség).

A középszintű térségi TDM szervezetet a helyi (település- vagy településcsoport) szintű TDM szervezetek hozhatják létre. Erre a szintre azért van szükség, mert a hatékony turisztikai partnerségi kapcsolatok kialakítása a nagy kiterjedésű régió központjától távol eső térségek számára nehéz lenne, a mindennapos munka- és életfeltételek általában kisebb földrajzi térségekben kapcsolják össze a turisztikai térségeket.

Fontos indok a középső szintű szervezet létrehozása mellett az is, hogy egy-egy település, településcsoport ritkán, de egy nagyobb térség már képes lehet önálló turisztikai terméket kialakítani, és így önálló desztinációvá válni, mert a földrajzi közelség következtében a vonzerők összegződnek, és hatókörük kitágul, ami már komplex turisztikai termékek létrehozását teszi lehetővé (pl. falusi-, öko-, lovas-, kulturális-, bor-, termál- stb. turizmus).

A turizmusban szerepet még nem játszó települések bevonása a partnerségbe egyrészt szintén ezen a szinten válik lehetővé (l. előző pont), a régió ehhez már túl nagy. Továbbá vannak olyan feladatok, amelyek – a turisztikai termék sajátosságaiból fakadóan – több helyi szervezet együttműködésével oldhatók meg, illetve ilyen formában hatékonyabban elvégezhetők (pl. a desztináció piacra juttatása).

A középső szint lehatárolásáról és létrehozásáról az adott térséghez tartozó helyi TDM szervezetek önállóan döntenek. Alternatív megoldás lehet, hogy a regionális szervezetek bevonásával, előzetes szakmai felmérések alapján határozzák meg, hogy hány középszintű TDM szervezet kialakítására kerüljön sor az egyes régiókban.

Regionális TDM szervezet (a szövetségek szövetsége) több középszintű TDM szervezet, az állam és a kiemelt regionális turisztikai szolgáltatók szakmai együttműködésének eredményeként létrejövő regionális szervezet. A Balaton régióban 2011. október 20-án alakult meg a Balatoni Regionális TDM Szövetség. A szövetséget 19, a BKÜ (Balaton Kiemelt Üdülőkörzet) területén működő helyi és térségi TDM szervezet hozta létre. A 3348.sz. alatt bejegyzett szervezetnek kivétel nélkül tagja minden, a régió területén működő, regisztrált TDM szervezet.

Az egyes szintek feladatai

A TDM szervezetek feladatai a TDM céljából következnek: a fenntartható és versenyképes turizmus rendszerének kialakítását és működtetését kell elősegíteniük a desztinációban. Az ebből adódó TDM feladatok a gyakorlatban minden szinten jelentkeznek, de egyes tevékenységek fontossága, jelentősége és gyakorisága eltérő a különböző szinteken.

A TDM szervezetek számára minden szinten kötelező feladatok a következők:

- a partnerség kialakítása és fenntartása,
- koordináció,
- kutatás és információ menedzsment (információgyűjtés és -terjesztés),
- turisztikai termékfejlesztés,
- projektmenedzsment,
- beruházások ösztönzése,
- pályázatokon részvétel, pályáztatás,
- emberi erőforrás menedzsment,
- szakmai segítségnyújtás, tanácsadás,
- adminisztráció.

Feladat	Település	Mikrorégió/ térség	Régió
Tervezés	rész- vagy eseti feladat	kiemelt feladat	kiemelt feladat
Fejlesztés	kiemelt feladat	kiemelt feladat	rész- vagy eseti feladat
Desztinációs marketing	rész- vagy eseti feladat	kiemelt feladat	kiemelt feladat
Attrakció és látogatómenedzsment	kiemelt feladat	kiemelt feladat	rész- vagy eseti feladat
Minőségbiztosítás	rész- vagy eseti feladat	rész- vagy eseti feladat	kiemelt feladat
Monitoring	rész- vagy eseti feladat	rész- vagy eseti feladat	kiemelt feladat
Szakmai képzés	rész- vagy eseti feladat	rész- vagy eseti feladat	kiemelt feladat
Érdekképviselet	rész- vagy eseti feladat	rész- vagy eseti feladat	kiemelt feladat

A tervezés például minden szinten kötelező (üzleti tervet, marketingtervet, projekteket stb. minden szervezetnek ki kell dolgoznia), de a régió turizmusának fejlődését alapvetően meghatározó fejlesztési koncepciók, stratégiák és programok kidolgozása és menedzselése döntő módon a regionális szervezet feladata, hisz a regionális tervek segítségével lehet bekerülni a nemzeti fejlesztési tervekbe, és lehet a komolyabb nagyságrendű fejlesztési elképzelésekhez is jelentős forrásokhoz jutni.

E nélkül csak a mások által kitalált pályázati témák között válogathatunk passzív módon, ezáltal viszont magunk tudjuk befolyásolni, hogy mi jelenjen majd meg a pályázatokban. Természetesen a regionális tervek kidolgozásában is érvényesül az alulról való építkezés elve.
A településeket és a mikrorégiókat/térségeket is be kell vonni a munkába, de míg a települések általában csak kisebb jelentőségű egyedei fejlesztésekre képesek, addig a mikrorégió már desztinációs szinten gondolkodik (ahol megjelenik a komplex turisztikai termék kialakításának az igénye és lehetősége is), a régió pedig összefogja és szintetizálja valamennyi mikrorégió vagy térség (desztináció) fejlesztési igényeit, és az egész régió érdekét szem előtt tartva határozza meg a prioritásokat. Ha a régió egésze fejlődik, az minden település számára fellendülést hoz.

A fejlesztésmenedzsment feladatai már eltérő hangsúllyal jelentkeznek a különböző szinteken, bár alapvetően a tervezéshez kapcsolódnak, a tervek megvalósítását célozzák. A megvalósítás azonban mindig konkrét helyhez kötődik (pl. egy adott település adott utcájához vagy telkéhez), ritkábban fordul elő, hogy egy turisztikai termék kialakításánál egy mikrorégióban a több településen szétszórt részelemek (pl. a vonzerőt képviselő gyógyfürdő, a gyógyszálló, az egyéb szállás- és vendéglátóhelyek, szórakozási és kirándulási lehetőségek stb.) kiépítésére egy időben, párhuzamosan kerüljön sor. Még ritkább, hogy regionális léptékű fejlesztés valósuljon meg (pl. bringakörút, lovas- vagy egyéb ökotúra-útvonal stb. kialakítása), ami már a regionális TDM szervezet aktív részvételét igényli (koordináció, ösztönzőrendszer kialakítása, pénzügyi menedzsment stb.).

Az átfogó desztinációs marketing (kutatás, tervezés, termékfejlesztés, elosztás, kommunikáció és promóció – különös tekintettel az interneten alapuló e-marketingre –, pozicionálás, márkaépítés) fő szintje a régió, hiszen a hatalmas világversenyben alacsonyabb szint csak kivételes esetben játszhat szerepet (így a kisebb területű, de rendkívüli hírnévnek örvendő desztinációk esetében, mint például a világvárosok vagy márkatermékként híressé vált gyógyhelyek).

Emellett a régiós szinten találkozik az alulról építkező TDM és a központi nemzeti szintű marketingtevékenység, amelyet fontos összehangolni, netán majd összevonni.
A mikrorégió hasonlóképpen átfogó marketingtevékenységet folytathat, amennyiben valódi desztinációként sikerül egy igazán megkülönböztethető turisztikai termékkel fellépnie, de nyilván a régiónál kisebb léptékben és méretekben teszi ezt. A települési szint a desztinációs marketingnek csak egyes részeit képes elvégezni, azonban kiemelkedő jelentőségű feladata a turisták tájékoztatása és a magasabb szintű adatbázisok kialakításához való hozzájárulás (amiért cserébe viszont élvezheti majd a magasabb szinteken sokkal hatékonyabban ellátható hírverési és értékesítési tevékenység gyümölcseit). Mindenesetre a marketing az a tevékenység, amely az alakuláskor – rövidebb távon elvárható eredményeinek köszönhetően – leginkább képes a TDM szervezet tagságát partnerségre és együttműködésre bírni, viszont éppen az üzleti eredmények elmaradása okozhat olyan csalódást, amely sok tag kilépéséhez vagy akár a tagság széteséséhez vezethet.

Az attrakció- és látogatómenedzsment teendői alapvetően az egyes vonzerőknél (nemzeti park, kulturális és sportesemények stb.) és a desztináció szintjén jelentkeznek, regionális szinten ritkábban fordulnak elő (pl. ökotúra), és akkor is inkább csak a különböző helyszínek vagy mikrorégiók koordinálása a feladat, a bemutatást, interpretációt és egyéb idetartozó teendőket már a helyszíneken végzik el.

A minőségbiztosítás és a monitoring alapvetően regionális feladatkörbe tartoznak, bár valamennyi TDM szervezetnek aktívan közre kell működnie az elvégzésükben. A minőségbiztosítás és a monitoring egyrészt kötelező szabályozáson alapul (pl. a létesítmény osztályba sorolása vagy az egészségügyi szabályok betartása minden szinten, sőt minden vállalkozásnál feladat). Egyre nagyobb a jelentősége azonban EU-szerte az önkéntes minőségbiztosításnak (pl. az Ecolabel vagy ökocímke bevezetésének és használatának), amelyet igen fontos regionális szinten megszervezni, hogy az egész térségben egységes legyen.

Hasonló a helyzet, a **szakmai képzéssel** is, ami valamennyi szint számára kiemelt feladat, hiszen a TDM-ben döntő szerepet játszik az emberi tényező: a házigazdák szaktudása, viselkedése és nyelvtudása a turisták élményének alakulására meghatározó módon hat. Ezért fontos helyi szinten is foglalkozni vele, például a szezon kívüli időszakban a helyi vállalkozók számára szakmai tanfolyamokat, nekik és az érdeklődő lakosok számára is nyelvtanfolyamokat stb. lehet és célszerű szervezni. Mindazonáltal a jelentősebb képzési programok sokba kerülnek, és komoly szervezőmunkát igényelnek, emellett a szükséges részvevők száma is nehezen jön össze, ezért célszerű azokat nagyobb térségi szinteken megszervezni. Az iskolarendszerű képzésben egyéni a részvétel, a költségekhez viszont sokszor szintén csak regionális szervezéssel lehet támogatást szerezni (pl. a mikrotérségi turisztikai menedzserek számára a TDM specializáció megszerzéséhez szükséges képzésekre).

Az érdekképviselet az egész szakma számára fontos, de igen nehéz feladat. Ebben sokszor még az országos szervezetek is gyengének bizonyulnak. Fontos tehát itt is a regionális összefogás, amit legjobban a regionális TDM szervezet tud képviselni. Ha az egész régió egybehangzó véleményének adhat hangot, azt már nem lehet egyszerűen figyelmen kívül hagyni, és biztosan eredményesebb lesz, mintha mindenki külön próbálná az igazát kiküzdeni.

A TDM szervezetek jogi formái

A partnerséget leginkább egy demokratikus egyesület keretében lehet megvalósítani. A professzionalizmus egy felkészült munkaszervezetet követel meg, amely több formát is ölthet, de minden esetben az egyesület hozza létre és annak alárendelten működik. A döntéshozó és a munkaszervezet együtt jelenti a TDM szervezetet.

Az egyesület alapvetően magán- és jogi személyek által létrehozott társadalmi szervezet. Bármely célra alapítható, de elsődlegesen gazdasági tevékenység végzésére nem. Az egyesület legfontosabb előnye, hogy rugalmas és nyitott szervezet, tagsága bármikor bővülhet, az új tag belépése nem igényli az alapító okirat módosítását.

A TDM szervezet munkaszervezete két módon hozható létre.

1. **Tourinform iroda** (vagy más, pl. vállalkozói információs iroda) válhat a TDM szervezet munkaszervezetévé, és láthatja el annak a feladatait, ha ezt a tulajdonos az egyesület számára szerződésben biztosítja. Ekkor a Tourinform iroda vezetője lesz egy személyben az egyesület titkára és a munkaszervezet vezetője, a turisztikai menedzser.

2. Az egyesület önálló munkaszervként nonprofit kft-t hoz létre.

Helyi szinten leginkább az 1. forma ajánlott. Regionális szinten csak a 2. forma jöhet számításba, és ezt alkalmazhatja a középső szint (térségi vagy mikrorégiós) is, ha önálló munkaszervezetet kell alapítania.

A TDM előnyei

A legfontosabb előny, hogy a település/térség turizmusának lesz gazdája, és elérhetővé válik a fenntartható és versenyképes turizmus megteremtése.

További előnyök:

a) általánosan:
- valamennyi szereplő érdekével számoló tudatos fejlesztés valósul meg (mert a tervezésben részt vesz mindenki);
- a partnerség kialakulásával létrejön az önálló cselekvőképesség (saját forrás és kompetencia), amit külön-külön egyik szereplő sem tudna elérni; a marketing hatékonyabb lesz;
- a közös tevékenység túllép a marketingen, és kiterjed a tervezésre, a fejlesztésre, a minőségellenőrzősre, a képzésre stb. is;
- kialakíthatók komplex turisztikai termékek, a térség sajátos arculatot nyer, márkatermékek jöhetnek létre, így a turisták tökéletesebb élményhez jutnak, és visszatérnek, jó hírünket keltik – mindez versenyelőnyt jelent;
- elégedettebbek lesznek a turisták és jobb forgalom várható.

b) az önkormányzat és a helyi közösség számára
- az önkormányzat több turisztikai feladata elvégzését a TDM szervezetére bízhatja;
- a turizmussal kapcsolatos döntések szakszerűen elő lesznek készítve;
- turisztikai információszolgáltatási, informatikai, foglalási-értékesítési és CRM rendszer kialakítása és működtetése;
- marketing- és kommunikációs kampányok tervezése (összehangolása, együttműködés) és gyakorlati megvalósítása (a régió turisztikai szereplői a turisztikai termékek fejlesztésével és piacra juttatásával kapcsolatos feladatainak ellátására egységes, összehangolt rendszert alakítanak ki helyi és magterületi szinten);
- turisztikai adatszolgáltatás, kutatás és monitoring rendszer működtetése;

- emberi erőforrás-fejlesztés: képzések, továbbképzési programok, szakmai tanulmányutak, konferenciák, workshopok szervezése, szemléletformálás;
- menedzsment és egyéb adminisztratív feladatok biztosítása;
- a turisztikai szereplők tevékenységeinek összehangolása, a költségek csökkentése és működésük hatékonyságának növelése érdekében (partnerség és hálózatmenedzsment); nagyobb és tisztább forgalom várható a térségben, így másképpen nem hasznosítható erőforrások (tájkép, vízpartok, népi hagyományok stb.) a turizmusban az eddiginél jobban értékesíthetővé válnak;
- a turizmus nagyobb mértékben hoz be máshol megtermelt jövedelmeket a település/térség gazdaságába;
- új munkahelyek teremtődnek, a fiatalok kevésbé vándorolnak el a térségből;
- a közösségteremtés új lendületet kap;
- az önkormányzat idegenforgalmi adóbevételei nőnek.

c) a vállalkozások számára
- egyedül meg nem valósítható szakmai feladatok válnak teljesíthetővé, például komolyabb marketingakciók, közösségi léptékű fejlesztések;
- biztosabb forgalom és nagyobb bevételek várhatók;
- jobb érdekérvényesítés;
- szakmai gondokkal lesz kihez fordulni, senki sem marad egyedül.

A finanszírozás forrásai

A TDM szervezet önálló cselekvőképességéhez és folyamatos működéséhez szükséges pénzügyi forrásokat a TDM szervezet tagjainak kell megteremteniük. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az egyesület tagjainak legalább annyi tagdíj befizetését kell vállalniuk, amennyi biztosítja a munkaszervezet (Tourinform iroda vagy nonprofit kft.) rezsi-, bérleti és egyéb költségeit; a menedzser (titkár) és munkatársai bérköltségét, illetve az alapvető szakmai munkák (pl. marketing-tevékenység, a honlap fenntartása, pályázati önerő stb.) ellátásához szükséges forrásokat.
Tagdíjat az egyesület jogi formájának megfelelően minden tag fizet, de annak mértéke tagonként eltérő (a település önkormányzata, a szobakiadók, az étteremtulajdonosok, a helyi kereskedők stb. érdekeltségüknek és képességüknek megfelelően más-más nagyságrendű tagdíjat fizetnek). A megalakulásakor ki kell dolgozni az egyesületi tagdíjrendszert, melyet az alakuló közgyűlés fogad el. A szervezet költségvetése kiegészülhet még központi támogatással, szponzoroktól származó bevételekkel, pályázati forrásokkal, üzleti tevékenységből származó bevételekkel (pl. marketingszolgáltatás, helyi termékek értékesítése, tanácsadás stb.).

Ez azonban az ideális célállapot. Az önkormányzatok és a turisztikai (zömmel kis- és közép) vállalkozások jelenleg nem képesek az önállósághoz elengedhetetlen költségvetést tagdíjbefizetéseikkel biztosítani. Ezért egy átmeneti időszakra szükségessé válik a külső

források jelentősebb mértékű bevonása és a saját bevételt is eredményező tevékenységek kialakítása (ez utóbbira leginkább egyes szolgáltatások bevezetése és a közös marketingakciók nyújtanak lehetőséget, azonban ezek kialakításához időre van szükség).

Ezen okok miatt és a Tourinform irodák gazdag tapasztalatainak felhasználása céljából is javasolt a helyi szintű TDM szervezet kialakításakor munkaszervként a Tourinform irodák figyelembevétele, illetve az önkormányzatok fontos szerepének és megnyerésének prioritásként való elismerése.

Támogatás

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv regionális operatív programjai (ÚMFT ROP) 2007–2013 között egyedülálló lehetőséget adtak a hazai desztináció menedzsment szervezetek/rendszer kialakítására és azok fejlesztési tevékenységeinek támogatására.

Az induló 2014-2020 európai uniós programok rendszerében a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) több prioritása és részterülete közvetetten is lehetőség teremt a turizmusfejlesztést megalapozó fejlesztési források igénybe vételére. Emellett azonban közvetlenül az 1. Prioritás keretében – melynek címe: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében – a Térségi szintű, foglalkoztatás-bővítési célú turizmusfejlesztés konstrukció nyújthat majd pénzügyi forrást a helyi turizmusfejlesztési elképzelések megvalósítására.

10. Problématérkép és megoldási javaslatok

Füzesgyarmat a megye települései közül kiemelkedő, gyógyvízre alapozott szálláskapacitással rendelkezik. Az Önkormányzat szerepe meghatározó tekintve, hogy a Gara Hotel és a Kastélypark Fürdő üzemeltetésével aktív részese a térségi turizmusnak.

Az Önkormányzat fő célkitűzése a turizmus területén a szálláskapacitások minél nagyobb mértékű lekötése, a turizmus fejlesztése, az állampolgárok bevonása a turizmusba.
Az Önkormányzaton kívül a Tourinform Iroda, a civil szervezetek – mint a korábbiakban részletesen elemzett Körös-Sárrét Turizmusáért Egyesület, az Ösvény Esélynövelő Alapítvány illetve a Helyi Értéktár Bizottság – is részt vesznek az ágazat tevékenységében. Megállapítható, hogy a szervezeti oldalról a város adottságai megfelelőek a fejlesztésekre.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia (a továbbiakban: IVS) Füzesgyarmat város stratégiai tervezési dokumentuma, amely bár aktualizálást igényel, tartalmilag időtállónak fogalmazta meg a turizmus fejlesztési irányait.

Az IVS-ben a gazdasági potenciál bővülésére, domináns gazdasági tevékenységre, ágazatokra vonatkozó markáns célok között ugyanis megfogalmazásra került a város turisztikai potenciáljának tudatosabb, szervezettebb kihasználása, bővítése.

A turisztikai fejlesztések körében a gyógyvízre alapozott fürdő- és gyógy turizmus mellett a hagyományokra alapozott lovasturizmus támogatásának, valamint a természeti értékek támogatásának (vadászat, gyalog- és kerékpárutak) fontosságát is hangsúlyozza. Füzesgyarmat a gyógyturizmus, lovas- és vadászturizmus területén rendelkezik kiemelkedő adottságokkal. A város tekintetében a turizmus kiemelten kezelendő cél, tekintve, hogy a település egyben a térség turisztikai központja is, így a turizmus fejlesztése térségi szinten is kezelendő.
A IVS-ben fő prioritást élvez a gyógyturizmus fejlesztése. E körben a Kastélypark Fürdő bővítése kiemelkedő cél, mely magában foglalja a fürdő fejlesztését, szezonális jellegének megszüntetését, minőségi szálláshelyek kialakítását, a strand környezetének fejlesztését, esztétikussá, vonzóvá tételét.
Középtávú célkitűzések között szerepel a lovasturizmus támogatása, ehhez kapcsolódó rendezvények, versenyek megvalósításához szükséges feltételrendszer kialakítása. A város feladata tovább a turizmust kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése, kiépítése, turisztikai marketing stratégia működtetése.

A város turisztikai szempontból jó adottságokkal rendelkezik. A várost csodálatos strandja és a köré szerveződő szálláshelyek és szolgáltatások teszik turisztikailag vonzóvá, ahol a gyógyulni vágyók a „Sárrét Gyöngye" gyógyvíz áldásos hatását ismerhetik meg az ülőmedencékben, melyek segítségével főleg a mozgásszervi és nőgyógyászati betegségekben szenvedők találhatnak enyhülést.
A Városi Sporttelep és a Sportcsarnok kiváló lehetőséget nyújt az edző- és sporttáborok lebonyolítására. A város számos megtekinteni való emlékművel, épülettel, látnivalóval rendelkezik. Füzesgyarmat az Alföld lovassportjának egyik fellegvára, minden évben két jelentős lovas-rendezvényre kerül itt sor.

A természet iránt érdeklődők szép látványt, érdekes növény- és állatvilágot találhatnak a város körüli erdőkben (Dámvadas kert), melyek kiváló helyszínt jelenthetnek a vadászok, vagy a túrázók számára. A lovassport szerelmeseit családi vállalkozásban működő hintókészítő és ehhez kapcsolódó lovas programok is várják.

A régió legszebb fürdője a Füzesgyarmati Kastélypark Fürdő, amely különböző hőfokú és vízvisszavételű medencéivel egyaránt kellemes pihenést, szórakozást, gyógyulást nyújt a strandkedvelőknek és a gyógyulni vágyóknak is. A városban egyre több olyan rendezvény kerül megrendezésre, amely turistákat is vonz a településre. A természetjáróknak, túrázni vágyóknak több lehetőség kínálkozik: a kistérségi kerékpártúra 3. számú útvonala, amely Füzesgyarmatról indul, és ide is tér vissza. A gyalogtúrák közül a Kertészsziget gyalogtúra,

mely a szomszédos településre kalauzolja el az érdeklődőket, valamint vonzóak a különböző kistérségi vízi útvonalak is.

Füzesgyarmat a megye egyik legjobb turisztikai eredményeket elérő kistérségének legkedvezőbb helyzetű települése a realizálódott vendégforgalom alapján. A város a vendégek számára számos szálláslehetőséget biztosít, melyek közül kiemelkedő a Thermal Hotel Gara*** Gyógy-és Wellness Szálloda a hagyományos családi üdültetés és konferenciaturizmus mellett a gyógyászati igények kielégítésére is alkalmas szálláshely.

Összefoglalva Füzesgyarmat megfelelő turisztikai vonzerővel rendelkezik, azonban a turisztikai potenciál még nem megfelelően kihasznált a településen. A szolgáltatások összehangoltsága fejlesztést igényel. A turisztikai szolgáltatások minősége nem minden esetben versenyképes, a szolgáltatások nem kapcsolódnak egymáshoz (nincs árukapcsolás). Szintén kiemelt probléma, hogy a fürdő szolgáltatása szezonális.

A turizmust érintő számadatok jelenleg nem kedvezőek. A füzesgyarmati kereskedelmi szálláshelyek összes bruttó szállásdíj bevétele az elmúlt években meglehetősen ingadozó volt. A vendéglátásból, valamint az egyéb szolgáltatásokból és reggeliből származó árbevétel évről évre csökkent. Füzesgyarmaton az idegenforgalmi adóbevétel az elmúlt években folyamatosan csökkent. Legalább desztináció szintű érdeklődésre számot tartó attrakció és minőségi szálláshely hiányában a csökkenés előre prognosztizálható az elkövetkező évekre is.

Az Önkormányzat a turizmus tekintetében az alábbi időbeli ütemezést állapította meg a stratégiában foglalt fejlesztések megvalósítására:

1. szakasz (0-2 év): turisztikai információs iroda
2. szakasz (2-5 év): fedett medence, családi medence és fürdőfelújítás.

AZ IVS-ben megfogalmazott első szakaszos fejlesztés 2013-ban megvalósult, tekintve, hogy Füzesgyarmat Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 1884/2013.(XI.28.) önkormányzati határozatban döntött a Tourinform Körös-Sárrét Iroda 2014. január 1. napjától kezdődően Füzesgyarmaton történő üzemeltetéséről.

Jelenleg az Iroda gyűjtőterülete 15 településből áll, melynek szakmai tevékenységét a Körös-Sárrét Turizmusáért Egyesület is segíti. Füzesgyarmat tehát nem maradt egyedül az Iroda működtetésében.

Az Iroda folyamatosan tartja a szolgáltatókkal a kapcsolatot, melynek eredményeként a települési önkormányzatok mellett a kézművesek és a szállásadók, éttermesek is képviseltették magukat.

A turisztikai tevékenységbe szerepet vállal a már említett Körös-Sárrét Turizmusáért Egyesület, mely tevékenysége során összehangolja a magán és közszféra partnerségén, közös érdekeltségén alapuló turizmusfejlesztés, szervezés és működtetés folyamatát. Az Egyesület szorosan együttműködve a Tourinform Körös -Sárrét Irodával folyamatosan erősíti a térség turisztikai szolgáltatói közötti párbeszédet, kapcsolat és hálózat építést.
Az Iroda működésével kapcsolatban észlelt hiányosság az információáramlás akadozása. Érzékelhető, hogy az Önkormányzat és a Tourinform Iroda részinformációkkal rendelkeznek, ezek megosztása és naprakészen tartása fejlesztendő terület.

További kommunikációs hibaként merült fel a szereplők honlapjai közötti átjárhatóság hiánya. Az információ tartalom sem egyezik sokszor. A Tourinform Iroda, a Hotel és a Fürdő közös feladataként **javasoljuk** ennek megoldását.

A turisztikai vonzerő növelése érdekében fontos a település szellemi, tárgyi értékeinek feltárása, megőrzése és továbbfejlesztése. Ezen cél megvalósítására döntött az Önkormányzat a Települési Értéktár felállításáról, valamint ennek munkaszervezeteként hozta létre 2013 decemberében a Települési Értéktár Bizottságot. Az Értéktár alkalmas arra, hogy összefogja, rendszerbe foglalja Füzesgyarmat helyi hagyományait, helyi specialitású ételeit, italait, egyedi termékeit, helyi kézműves munkáit, kiemelkedő természeti értékeit, a felsoroltak között nem szereplő, de kiemelkedőnek tartott, egyedi értéket hordozó tárgyakat, szokásokat, mely tudásbázist jelenthet a helyi turizmus fellendítésében közreműködő szervezetek számára.
Az eddig elhanyagolt terület a Sárrét múltjának feldolgozása, bemutatása feladata lehet a Bizottságnak.

Az elkészült lakossági felmérés figyelemreméltó javaslatokat eredményezett. A továbblépés támogatandó területeiként a turizmuson belüli munkahelyteremtés erősítését valamint a turizmus és vidékfejlesztés adta lehetőségek kihasználását szorgalmazta.

A megtartott műhelymunka során a résztvevők a turizmus fejlesztését kizárólag külső segítséggel, pályázati pénz bevonásával tartják lehetségesnek. Kirajzolódni látszik, hogy a turizmus fellendítése érdekében egy új turisztikai attrakció kell, amelynek egyik potenciális helye a fürdőfejlesztés, ahogy az már az IVS-ben is megfogalmazásra került. Az élménymedence megépítése vonzerőt alapozna meg, mert a fürdőnek jelenleg egy termálmedencéje van. Az erre irányuló pályázatokon történő indulás **javasolt**.
További fejlesztési **javaslat** lehet az ülepítő tó átalakítása csónakázó tóvá, illetve erdei iskola létesítése.

A magyarországi turizmus fejlődésének egyik fő problémája, hogy hiányzik a fogadóterületek turizmusának fejlesztéséért és menedzsmentjéért egyértelmű kompetenciákkal, szakismerettel és megfelelő finanszírozással rendelkező, összehangolt szervezeti rendszer. A desztinación, azaz a turisztikai fogadótérségen (a turista számára

utazási célterületen) alapuló, decentralizált szervezeti rendszer kialakítása nélkülözhetetlen a fenntartható és versenyképes magyar turizmus megteremtéséhez. A TDM kiépítése a hazai turizmus versenyképességének növelése szempontjából kiemelt szakmai feladat. A TDM kialakítása a 2005-től 2013-ig szóló Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégiában a legfontosabb országosan kiemelt turisztikai szervezet- és rendszerfejlesztési célként van meghatározva.
A turizmus térségi fejlesztésének lehetséges eszköze tehát a turisztikai desztináció menedzsment (TDM) kialakítása. A TDM célja, hogy a fogadótérségben fenntartható és versenyképes turizmus-rendszert alakítson ki és működtessen. A turisztikai desztináció menedzsment feladata tehát a turisztikai szolgáltatások megtervezése, fejlesztése, marketingje, képzése és adminisztrációja.
A működtetéshez szükséges menedzsmentfeladatokat a TDM szervezet látja el. A TDM szervezet alsó szintjén elhelyezkedő helyi TDM szerv egy településcsoport által létrehozható formáció, mely jogi formáját tekintve egyesületként működhet.
Véleményünk szerint a helyi TDM szervezet munkaszervezetévé a szakmai potenciált tömörítő Tourinform Iroda válhat.
Összefoglalva TDM legfontosabb előnye, hogy a település/térség turizmusának lesz gazdája, és elérhetővé válik a fenntartható és versenyképes turizmus megteremtése. A fentiek alapján **javasoljuk** kezdeményezni Füzesgyarmat és a környékbeli közös érdekeltségben lévő települések bevonásával a helyi TDM szervezet létrehozását.

A Tourinform Iroda gazdag tapasztalatainak felhasználása céljából **javasolt** a helyi szintű TDM szervezet kialakításakor munkaszervként a Tourinform Iroda figyelembevétele a TDM szervezet munkaszervezeteként. A szervezet működésére a TDM szervezet önálló cselekvőképességéhez és folyamatos működéséhez szükséges pénzügyi forrásokat külső források jelentősebb mértékű bevonásával láthatják el a szervezet szereplői.

Füzesgyarmaton képzettséggel nem rendelkező munkanélküliek nagy számban találhatók. Az Országos Kézműves Stratégiában bemutatott lehetőségek éppen ennek a célcsoportnak mutatnak képzési és munkalehetőséget.

A stratégia egyik kiemelkedő célja a hagyományait őrző vidéki életforma, életszemlélet értékeinek preferálása, mely segíti a különböző térségekben élők helyben való boldogulását. Ezen cél megvalósításához szükséges feladat közé tartozik a képzések, oktatás kezdeményezése, programok megvalósítása, amelyek a helyi közösségi-, közéleti tudást, a helyben élést és a helyi gondolkodást segítik.
A stratégia felveti a munkanélküliek számára szervezett „ízelítő" tanfolyamok, táborok lehetőségét, mely alkalmat biztosít arra, hogy felfedeztessék számukra, hogy a körülöttük lévő természetes anyagokból használati tárgyakat tudnak készíteni. Felkeltheti érdeklődésüket egy-egy kézműves szakma elsajátítására, amely megteremtheti további foglalkoztatásúk alapját.

A munkanélküliek ilyen irányú képzés útján elsajátított szaktudással eredményesen foglalkoztathatók a térség kézműves hagyományai közé tartozó termékek elkészítésében. Az elkészült kézműves termékek értékesítése bekapcsolódhat a térség turisztikai vonzerejét növelő kínálatba.
Éppen ezért a kihasználatlan szálláskapacitások lekötésére jó lehetőséget nyújthatnak a több napos képzések. Emiatt fontosnak tartunk minden olyan kezdeményezést, amely képzésekre, konferenciákra fókuszál.

Az Ösvény Esélynövelő Alapítvány fentiekbe történő kapcsolódása **javasolt**, tekintve, hogy az Alapítvány fő célkitűzése a füzesgyarmati emberek életesélyeinek növelése, információval való ellátása, melybe igyekszik bevonni az Észak-békési kistérségben élőket is. Az Alapítvány a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásával (kézműves termékek gyártása, felnőttképzés) kapcsolódhat be a turizmusba.
Felmerülhet a „gyarmat" és „füzes" nevű települések szövetségének létrehozása, a közös érdekek mentén.

Jelen tanulmányban bemutatott problématérkép, valamint a műhelymunka során feldolgozott vélemények, megállapítások és javaslataink összegzéseként a 11.1. mellékletben csatoltuk a térségi turizmus fejlesztésére készített SWOT elemzésünket.

A SWOT elemzésről a szervezetfejlesztési projekt az önkormányzati fenntartásban, vagy működtetésben álló intézményekkel kapcsolatos feladat ellátási és finanszírozási modell kidolgozására című tanulmányának 6.1. pontjában részletesen írtunk.

Most csak összefoglalóan utalunk arra, hogy a SWOT elemzés célja, hogy egy szervezet életében feltárja egy adott termékben / szolgáltatásban / környezetben / folyamatban stb. rejlő piaci lehetőségeket ez által segítse a menedzsmentet a döntéseik meghozatalában.

Véleményünk szerint a SWOT elemzés fontos és kötelező lépés lehetne minden lényeges döntés előkészítésekor. Ahhoz, hogy egy hatékony stratégiát dolgozzon ki, a szervezetnek tudnia kell, hol áll, és hová akar eljutni. Itt kerül a képbe egy olyan helyzetelemzés, amely reális képet mutat az erősségekről, gyengeségekről, lehetőségekről és veszélyekről.

11. Melléklet

11.1. SWOT analízis

Erősségek

- Füzesgyarmat megfelelő turisztikai vonzerővel rendelkezik
- A gyógyvízre alapuló idegenforgalom
- A megye egyik legjobb turisztikai eredményeket elérő kistérségének legkedvezőbb helyzetű települése
- Fogathajtó és lovas pálya, mely országos és nemzetközi versenyek helyszíne
- Különböző típusú szálláshelyek megléte
- Kidolgozott turisztikai marketingterv
- Tourinform Körös-Sárrét Iroda 2014. január 1-től kezdődően Füzesgyarmaton üzemel

Gyengeségek

- A turisztikai potenciál nem megfelelően kihasznált
- Információáramlás akadozása az Ökormányzat és a Tourinform Iroda között
- A turisztikai szereplők honlapjai közötti átjárhatóság hiánya
- Hiányzik a fogadóterületek turizmusának fejlesztéséért és menedzsmentjéért felelős szervezet
- Az idegenforgalmi adóbevétel az elmúlt években folyamatosan csökkent
- Munkanélküliek nagy száma a településen

Lehetőségek

- Közeli bányatavak horgásztavakká alakítása és a városrészhez kapcsolása
- A turizmus lehetőségeinek fokozott kihasználása: gyógyfürdő kapacitásbővítése (élménymedence megépítése), lovas turizmus tudatos tervezése, ülepítő tó átalakítása csónakázó tóvá, illetve erdei iskola létesítése
- Kereskedelmi szálláshelyek minőségének fejlesztése
- Kihasználatlan szálláskapacitások lekötésére több napos képzések szervezése
- Sportturizmus támogatása, fejlesztése
- TDM szervezet létrehozása a Tourinform Iroda munkaszervezetként történő bevonásával
- A település szellemi, tárgyi értékeinek feltárása, megőrzése és továbbfejlesztése a Települési Értéktár Bizottság közreműködésével
- Sárrét múltjának feldolgozása az Értéktár Bizottság bevonásával
- A turizmuson belüli munkahelyteremtés erősítése valamint a turizmus és vidékfejlesztés adta lehetőségek kihasználása
- Munkanélküliek számára szervezett „ízelítő" tanfolyamok, táborok lehetősége, mely útján eredményesen foglalkoztathatók a térség kézműves hagyományai közé tartozó termékek elkészítésében
- Ösvény Esélynövelő Alapítvány fentiekbe történő bekapcsolódása
- „gyarmat" és „füzes" nevű települések szövetségének létrehozása

Veszélyek

- A turizmus feljesztése, különösen a fürdő fejlesztése jelentős tőkebefektetést igényel, ami külső segítséggel, pályázati támogatás nélkül jelenleg elképzelhetetlen

11.2. Műhelymunka résztvevők

MŰHELYMUNKA MEGNEVEZÉSE	ÁROP-1.A.5-2013-2013-0064 SZÁMÚ PÁLYÁZATHOZ FÜZESGYARMAT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA TÉRSÉGI FELADATELLÁTÁSI MODELL TÉMÁBAN
MŰHELYMUNKA HELYE	Füzesgyarmati Polgármesteri Hivatal Füzesgyarmat, Szabadság tér 1.
MŰHELYMUNKA IDŐPONTJA	2014. augusztus 12.
MŰHELYMUNKA RÉSZTVEVŐK	Bere Károly polgármester Kovács Márton Kastélypark Kft. ügyvezetője Molnár István Ösvény Alapítvány Barna Boglárka Hotel Gara Hegedűs Zsolt REHAB-KREDIT Kft. Gyáni Lívia Tourinform Iroda Csák Zsolt Füzesgyarmati Polgármesteri Hivatal Mata Zoltán Füzesgyarmati Polgármesteri Hivatal Kiss Bernadett Ágnes Füzesgyarmati Polgármesteri Hivatal

11.3. Felhasznált dokumentumok

- Füzesgyarmat Integrált Városfejlesztési Stratégia
- Országos Kézműves Stratégia
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény
- Füzesgyarmat Város Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2013. (II.14.) önkormányzati határozata
- Füzesgyarmat Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1884/2013.(XI.28.) önkormányzati határozata
- Füzesgyarmat Város Önkormányzata Képviselő-testületének 160/2013. (IX. 19.) önkormányzati határozata
- Füzesgyarmat Város Önkormányzata Képviselő-testületének 186/2013. (XI.28.) önkormányzati határozata
- Közszolgáltatásokkal kapcsolatos lakossági felmérés (ÁROP pályázat eredménye)
- 2014. augusztus 29-én tartottunk egy műhelymunkáról készült emlékeztető
- A turizmus helyzete és szerepe Füzesgyarmaton" c. előterjesztéshez készült dokumentum
- A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény
- A magyar nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV.16.) Korm. rendelet
- http://tdm.itthon.hu
- http://fuzesgyarmat.bekesmegye.com/fuzesgyarmat-hirei/fuzesgyarmaton-mukodik-a-tourinform
- http://www.kste.gportal.hu/
- www.osveny.hu